

# LIMBURGS TIJDSCHRIFT VOOR GENEALOGIE

uitgave van de sectie  
genealogie van het Limburgs  
Geschied- en Oudheidkundig Genootschap

JAARGANG 18 - 1990

4

verschijnt vier maal per jaar  
Administratie, lidmaatschappen, losse nummers:  
L.G.O.G., postbus 83, 6200 AB Maastricht  
Postbank 1037880 t.n.v. L.G.O.G.  
Redactie-adres: Koningsberg 17, 6129 AT Berg-Urmond  
ISSN 0169-5177

- 97 Mededelingen, vragen, aankondigingen, boekbesprekingen, enz.  
 98 Impressie Genealogische Dag Eijsden, 2 oktober 1990.  
 100 De Moennik - Oudheidkamer Helden  
 101 Vervolg en slot De Familie Cox, door Mr. J.I.M. Welsing, Mesdagstraat 68, 2596 XX 's-Gravenhage.  
 108 Uit een Obbichts leenregister, door J.H. Strijkers/J. Bouten.  
 108 De Sonnaville in Limburg, door Mr. R.Ch. Verschuur, Schoolstraat 17, 6223 BD Maastricht.  
 110 Een nieuwe toekomst voor Berg aan de Maas' enig monument, door J.H. Strijkers, Koningsberg 17, 6129 AT Berg a.d. Maas/Urmond  
 114 Limburgers buiten Limburg, door Albert Houtermans en Jacques Detro.  
 115 Aanvulling De Protestantse Familie Hupkens, door Mr. A.M.A. Maassen, Becanusstraat 31, 6216 BX Maastricht.  
 116 Vervolg op kwartierstaat Bouvrie-Vangangel, door J.M. Bouvrie, Begoniastraat 53, 6214 TH Maastricht.

### Vragenrubriek

#### 358. FEIJEN

Zoek informatie over de familienaam Feijen. De oorsprong van mijn familie is de gemeente Helden. Alle inlichtingen zijn welkom.

*E.J. Feijen, Biggenweide 22, 2727 GS Zoetermeer, tel. 070-3434110 (overdag), 079-417503 ('s avonds)*

#### 359. BOTTI/BOTTY

In de vorige en deze eeuw hebben veel "Botti's of Botty's in de streek rond Roermond, Geleen/Sittard en tussen Maastricht en Geleen gewoond. Iedere informatie hierover is van harte welkom.

*N.C. Seton-Botti, de Elzenpasch 18, 4003 CK Tiel.*

#### 360. NAUS

Gertrudis Naus trouwde op 15-1-1737 te Heel met Adrianus Diels, getuigen Joes van Roy en Helena Dils. Gertrudis overleed te Venray op 13-1-1789. Adrianus Diels, die geboortig zou zijn uit Lommel (B), 27-11-1694, was waarschijnlijk een teut. Hoewel in de wijde omtrek van Roermond en in Noord-Limburg de naam Naus veelvuldig voorkomt, is genoemde Gertrudis daar niet te vinden en evenmin in Lommel. Kan iemand mij helpen?

*H.M.J. Dils, Postbus 329, 5660 AH Geldrop.*

#### 361. SPRONCK

Wie kan mij helpen aan de kroniek familie Spronck?

*Dhr. Spronck, Beuteweg 2, 6373 LL Landgraaf.*

#### 362. COLIJN

Zoek inlichtingen over de familie Colijn van Mechelen (Wittem) uit de 17-de eeuw. Alle informatie is welkom.

*Walter F. Colijn, Rue Konolay 13, 4400 Herstal (B).*

### Aankondigingen

*Namenregister op (enkele) genealogische bronnen uit Belgisch-Limburg, door G.M.J.P. Voncken en M. W. Suijkerbuijk. Uitgave in eigen beheer. 2e druk november 1990, leverbaar december 1990. ISBN 90-9003551-6.*

In de tijdschriften Vlaamse Stam en L'Intermédiaire des généalogistes (De middelaar tussen de genealogische navorsers) zijn tussen 1959 en 1990 van 25 Belgisch Limburgsche gemeenten overzichten verschenen omtrent testamenten/huwelijken/overlijdens/delingen/kwartierstaten. De oudste gegevens dateren uit de 16e eeuw.

Van de familienamen in deze overzichten is nu een alfabetisch/lexicografisch namenregister (6100 namen) samengesteld. Met behulp van dit register kan de genealoog zich veel tijd en spuurwerk besparen, omdat achter de familienaam is vermeld: de voornaam, soort en datum van de akte, alsmede het register met folio van het archief.

De eerste druk (september 1990) met een oplage van 100 ex., was reeds medio augustus 1990 uitverkocht. De tweede druk van deze uitgave is beperkt tot 100 exemplaren, uitgevoerd in formaat A-4, gebrocheerd en telt 118 blz.

Te bestellen: door storting van f 40,- (inkl. verzendkosten) op giro 10.339.42 ten name van G.M.J.P. Voncken, Prins Mauritslaan 10, 6224 JV Maastricht. Afhaalprijs f 30,-. Bij reservering vooraf betalen door storting van de prijs op voornoemde girorekening. Er volgt bericht, wanneer het boek kan worden afgehaald.

De uitgever: G.M.J.P. Voncken, Prins Mauritslaan 10, 6224 JV Maastricht, tel. 043-621756.

Voor België: door storting van 700 frank (inkl. verzendkosten) of 550 frank (zonder verzendkosten) op prk. 000-0156713-58 van P. Severijns, Maastrichtersteenweg 115, B-3700 Tongeren. Na bericht kan het boek te Tongeren worden afgehaald.

## UIT DE TIJDSCHRIFTEN

Wanneer men een afbeelding van een wapen tegenkomt, zonder de naam van de betreffende familie erbij, is Leiden in last. Het blijkt in de praktijk erg moeilijk een wapen te "identificeren". Hetzelfde geldt natuurlijk ook voor wapenspreuken. Wat deze laatste categorie betreft, zal de publicatie van de Heer Forgeur uit Luik van groot nut zijn: Richard Forgeur, *Les devises ecclésiastiques de la Belgique orientale et régions voisines*, in: *Bulletin de la Société d'Art et d'Histoire du Diocèse de Liège* 57 (1990), p. 1-159. Dit repertorium van wapenspreuken over oostelijk België en aangrenzende gebieden omvat ook veel materiaal uit de Nederlandse provincie Limburg.

## BOEKBESPREKING

*Louis-P. Verbois, Inventaire des dossier concernant les affaires matrimoniales soumises au vicaire général au XVIIIe siècle* (Luik 1990, uitgegeven door de Archives Diocésaines de Liège, Rue de l'Evêché 25, B-4000 Liège, Belgique), formaat A4, 62 blz.

Alle Limburgse genealogen kennen de zo rijke serie huwelijksdispensaties uit het archief van het "oude" bisdom Roermond (1559-1801), die een primaire bron van onderzoek is. De genealogen die onderzoek verrichten op het grondgebied van het "oude" bisdom Luik (1559-1801) kennen dit geluk niet: daar zijn de huwelijksdispensaties in het geheel niet bewaard gebleven. Het enige waar nog iets mee te doen is, zijn de beschikkingen van de vicaris generaal in huwelijkszaken. In het nu uitgekomen werk is dit materiaal gepubliceerd. Een waardevolle bron voor wie genealogisch onderzoek verricht in gebied dat tot het vroegere bisdom Luik behoort.

*Wiel van Mulken, Familie-album van uit Meers en Stein stammende Van Mulken's*. Met veel interesse heb ik dit boekwerk van maar liefst 429 pagina's doorgenomen. Eigenlijk is dit familieoverzicht geen genealogie in de zin van het woord. De auteur heeft namelijk de "Van Mulken's" niet per generatie, maar per gezin op huwelijksdatum gerangschikt.

De auteur heeft bijzonder veel aandacht besteed aan algemene gegevens over huwelijksleeftijd, familienamen van partners, aantal kinderen, huwelijks- en levensduur, beroepen, signalementen, enz.

Voor de liefhebbers heeft de auteur een schat van gegevens vergaard en vastgelegd in dit fraai uitgevoerd familiealbum. Van harte aanbevolen. Reeds bij de presentatie was dit boek uitverkocht. Bij voldoende navraag overweegt de auteur een herdruk.

Inlichtingen: Wiel van Mulken, Kon. Julianastraat 35, 6241 EX Bunde, tel. 043-645338.

## IMPRESSIE GENEALOGISCHE DAG EIJSDEN, 2 OKTOBER 1990

In het uiterste zuiden van de provincie Limburg én Nederland maakten op een zonnige zaterdagmorgen 6 oktober 1990 negentig deelnemers van de jaarlijkse Genealogische Dag kennis met kasteel Eijsden en haar bewoners. Dat waren de graaf en gravin de Liedekerke de Pailhe.

Na een gastvrij onthaal met vlaai en koffie in de voormalige paardenstal van het voorgebouw opende voorzitter Ton Henrar deze royaal "overtekende" bijeenkomst. Hierna volgde een interessante lezing door de gastheer van deze dag, graaf Marcel de Liedekerke de Pailhe over het kasteel en de Heerlijkheid Eijsden en haar bewoners.

Na diens spreekbeurt werden achtereenvolgens drie groepen van dertig personen door de graaf en de gravin rondgeleid door de schitterend ingerichte vertrekken van het uit 1636 daterend kasteel. Ook de tuinen in de Nôtre-stijl waren beslist een wandeling waard.

De geleide rondwandeling 's middags door het oude gedeelte van Eijsden was de afsluiting van wederom een geslaagde Genealogische Dag van de Sectie.

### **Kasteel en Heerlijkheid Eijsden in vogelvlucht**

Ter informatie volgen hieronder in vogelvlucht enkele bijzonderheden over de Heerlijkheid en Kasteel Eijsden en haar bewoners, ontleend aan het boekwerk "Nederlandsche Kasteelen en hun historie" van de hand van E.W. Moes en K. Sluyterman, deel I, Amsterdam 1912.

De oudst bekende Heren van Eijsden waren de bisschoppen van Luik. In 1213 werd Eijsden door bisschop Hugo van Pierrepont overgedragen aan Walerandus, zoon van hertog Hendrik III van Limburg.

Vermoedelijk door erfenis kwam Eijsden in bezit van de hertogen van Brabant, want in 1334 beschikte hertog Jan III

van Brabant er over ten behoeve van Dirk IV van Valkenburg, in vrouwelijke lijn afstammend van Walram II, hertog van Limburg. Ook diens neef Reinoud van Brederode werd op 11 maart 1354 door de hertog van Brabant mede met Eijsden beleend.

Achtereenvolgend en voor zover bekend waren leenheren: Govert van den Bongart, Jan II van Gronsvelt, Margarethe Scheiffart van Merode en Hendrik van Gronsvelt. Na het overlijden van Hendrik van Gronsvelt werd op 11 juni 1403 de belening van de Heerlijkheid Eijsden voor Margarethe Scheiffart van Merode verlengd. Eijsden viel na haar dood weer terug aan de hertogen van Brabant. Deze behielden het

tot 24 februari 1558. Op die dag werd de Heerlijkheid Eijsden met het uitgaan van de brandende kaars verpand aan de meestbiedende, in dat geval aan ridder Arnold Huyn van Amstenraedt, Heer van Geleen. Deze was getrouwd met Anna van Groesbeek. Arnold overleed in 1579.

In 1585 kwam de Heerlijkheid bij een deling van de goederen van Anna van Groesbeek toe aan Jan Willem Huyn van Amstenraedt, tweede zoon van het genoemde echtpaar. Op 11 februari 1592 droeg deze de Heerlijkheid over aan zijn zuster Marie, getrouwd met Jean Guillaume de La Margelle, als onderpand ter aflossing van een schuld. Het duurde tot 1 oktober 1596 voordat de la Margelle verheven werd tot Heer van Eijsden.

Op 24 augustus 1626 werd Eijsden opnieuw (door de Spaanse Koning) beleend aan de oudste zoon van eerder genoemd paar, Arnold de La Margelle. Vanaf 1661 werd Eijsden door het Partage-tractaat Nederlands grondgebied. Bij testament werd Eijsden door Arnold de La Margelle vermaakt aan zijn oudste zoon Godefridus Udalricus de La Margelle, die in 1703 als bisschop van Nicopolis overleed.

In 1676 was zijn broer Arnold Theodore Amor de La Margelle Heer van Eijsden. Deze was een jaar eerder getrouwd met Isabella Adolphina van Hoensbroek en had de Heerlijkheid gekregen van zijn "heerbroer". Hun dochter Marie Anne trouwde met Ulrich Anton, graaf van Hoensbroek. Zij overleed vóór haar vader op 6 juni 1713.

De laatste de La Margelle werd opgevolgd als Heer van Eijsden door zijn schoonzoon, graaf Ulrich Anton van Hoensbroek, overleden op 24 april 1727. Zijn dochter Isabella trouwde op 24 augustus 1729 met baron Hubert Maur Ferdinand de Geloës, die op 10 september 1745, samen met zijn broer, tot graaf van het "Heiligen Romeinschen Rijk" werd verheven. Hij overleed te Luik op 14 april 1763 en werd begraven te Maastricht.

Zijn opvolger als Heer van Eijsden werd zijn zoon, graaf Guillaume Antoine Maur Bernard de Geloës, in 1784 op 53-jarige leeftijd getrouwd met gravin Marie Therese Theodorine d'Andelot. Guillaume overleed op 7 maart 1794.

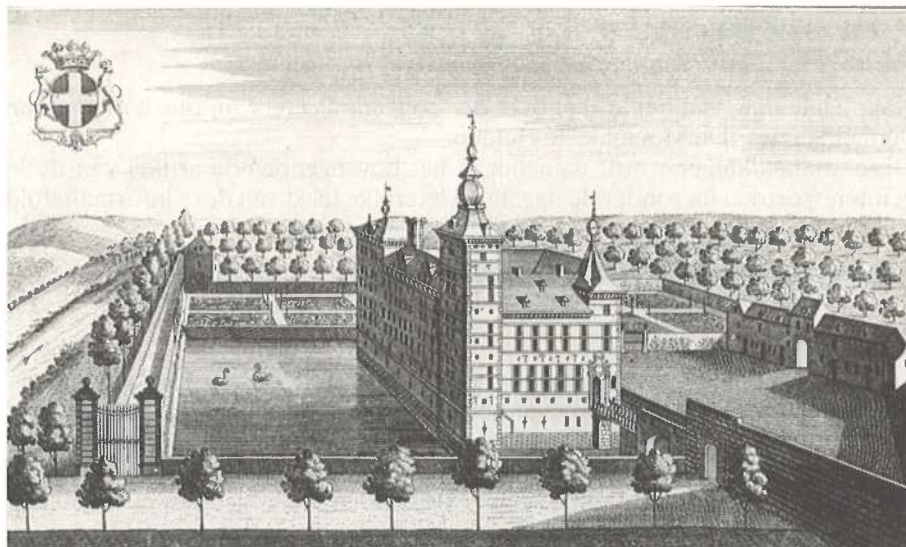
Nieuwe kasteelheer werd graaf Constatin Cesar Francois Maur Guillaume de Geloës. Hij werd op 15 juni 1812 verheven tot Baron van het Keizerrijk. In het nieuwe koninkrijk der Nederlanden werd Constatin op 30 maart 1815 door koning Willem I tot kamerheer benoemd. Graaf Constatin trouwde op 20 januari 1810 te Lexhy met gravin Marie A.M.J.B. van Renesse. Hij overleed te Parijs op 30 januari 1861. Zijn zoon graaf Theophile Ch.D.M.C.M. de Geloës erfde het kasteel en trouwde op 11 juni 1850 te Ougrée met Caroline Marie Anne Josephine Cerfontaine. Hij overleed op het Kasteel Oost op 11 februari 1875.

Bewoner-eigenaar werd hierna zijn zoon, graaf René Joseph Maur Anne de Geloës. Deze huwde op 1 juli 1880 met gravin Blanche Ernestina Charlotte Marie Josephine de Launay. Hij was burgemeester van de gemeente Eijsden en herstelde het kasteel weer in zijn oude luister.

Hun dochter, gravin Marie Ferdinande Augustina C.J.G. de Geloës trouwde op 25 juni 1902 met graaf Marcel Ph.L. de Liedekerke de Pailhe, geboren te Saint-Gilles-lez-Bruxelles op 26 februari 1875. Hij overleed te Brussel op 15 april 1931. Zijn weduwe stierf te Ukkel op 6 januari 1956.

Graaf Rasse Raphael Emil M.J.G. de Liedekerke de Pailhe, geboren te Brussel op 15 april 1903 werd tijdens de Tweede Wereldoorlog in de omgeving van Utrecht op 9 oktober 1943 gefusilleerd door de Duitse bezetter.

Hij was op 6 mei 1929 te Brussel getrouwd met gravin Elisabeth M.A.C. de Lichtervelde, geboren te Ixelles op 23 januari 1908. Hun zoon, de huidige kasteelheer van Eijsden, zag het levenslicht op het kasteel op 4 april 1935. Hij is getrouwd met gravin Béatrice M.G.H.Ch. de Ribaucourt. Uit hun huwelijk ontsproten een zoon en drie dochters.



*Gezicht op het kasteel "Vue du chateau d'Eysden a la meuse".*

## *Liefde*

*Het is met ware liefde als met geestverschijningen:  
iedereen praat erover, doch slechts weinigen hebben ze gezien.*

*La Rochefoucauld*

Naar aanleiding van het artikel over de "collectie Peeters" in ons vorige nummer ontvingen wij een folder over de oudheidkamer "De Moennik" te Helden.

Deze oudheidkamer wordt namelijk in het bovengenoemde artikel van de heer Th.J.G. Duis genoemd. Voor de geïnteresseerden hieronder de nagenoeg letterlijke tekst van deze informatiefolder.

### DE MOENNIK - Oudheidkamer Helden

#### Korte historie

Tot 1983 had Helden zijn werkgroep: "Heldens oude en nieuwe geschiedenis". Een groep mensen die onderlinge praatavonden hielden, verzamelden en de gemeente behulpzaam was bij o.a. Helden 300 jaar. Het succes van de tentoonstelling "Helden Honderd Jaar in woord en beeld" in 1982 en het feit dat men al enige jaren aan een eigen oudheidkamer dacht, deed deze groep besluiten om een officiële Heemkundevereniging op te richten, welke in 1983 gestalte kreeg. Met behulp van de gemeente Helden, welke gebouw en financiële middelen ter beschikking stelde. Met financiële injecties van Stichting Zomerzegels, de plaatselijke RABO-bank en de Organisatie Zelfstandige Ondernemers kon de HV Helden in 1985 starten met de inrichting van de Oudheidkamer, welke in een later stadium de naam "DE MOENNIK" kreeg. Hiervoor werd een aparte stichting in het leven geroepen: **Stichting Oudheidkamer Helden**

#### Doel

In algemene zin het inrichten, beheren en in standhouden van een oudheidkamer en documentatiecentrum.

#### "De Moennik"

De Moennik is een oud Heldens woord, verwant met het Oud-Nederlandse woord Muik of Meuk.

De relevante betekenis is: bewaarplaats voor geld, schatkamer.

Uit de overlevering blijkt dat "Moennik" een bewaarplaats was waar in een tijd als er nood dreigde de sieraden, geld en kostbaarheden werden opgeborgen.

Kinderen gebruikten de "Moennik" om fruit en noten, later misschien ook snoep en speelgoed op te bergen.

#### Wat heeft "De Moennik" te bieden

Naast de oudheidkamer als "museum" is aan "DE MOENNIK" een documentatiecentrum verbonden.

#### Museum

Het "museum" is nog klein van opzet, dit vanwege de beschikbare ruimte. Men vindt in de oudheidkamer een verscheidenheid aan materiaal: van gereedschap uit diverse beroepen, welke men bijna niet meer tegenkomt; archeologische vondsten uit Helden e.o.; gereedschappen uit de agrarische sector, die heden ten dage niet meer als zodanig in gebruik zijn.

De archeologische vondsten bestaan uit pijlpunten, schrabbers, klingen, vuistbijlen, waarbij zeldzame exemplaren. Het pronkstuk in de oudheidkamer is zondermeer de oude Limburgse honsploeg.

Door de beschikbare (kleine) ruimte blijft het voorlopig behelpen. In de toekomst hopen wij als HV Helden het museum verder uit te breiden met een betere indeling.

Zonder de Heldense bevolking, welke in deze korte aanlooptijd reeds veel bruikbare voorwerpen in eigendom of bruikleen gaf, was de oudheidkamer niet, wat het nu reeds is.

#### Documentatiecentrum

Naast het museum kunt U terecht in het documentatiecentrum, waarvan HV Helden durft te stellen dat het uniek genoemd mag worden voor de regio. Zonder iemand tekort te doen gaat een woord van dank uit naar wijlen de heer J. Peeters, beter bekend als "meester" Peeters, welke zijn collectie boeken en zijn arbeid van zo'n 12 jaar via de gemeente Helden aan de oudheidkamer beschikbaar stelde.

Zijn collectie bestaat uit 400 boeken, klappers, inventarissen, lijsten en kaarten. Zijn grote hobby: een groot aantal gezinsklappers met gegevens over doop, huwelijk en overlijden van de inwoners van een bepaalde parochie. Zo vindt U ondermeer gegevens over Baarlo; Sevenum; Meijel; Kessel; Maasbree en uiteraard over Helden. Alleen al de Heldense klapper bevat namen van 13.293 dopelingen en 4.035 gezinnen.

Het stamboekonderzoek wordt hierdoor van wekenlang natrekken in archieven, teruggebracht tot enkele uren. De collectie bevat ook klappers van Blerick; Broekhuizenvorst; Horst; Lottum; Neer; Nederweert; Meerlo; Roggel; Swolgen; Velden en Venray. Bestanddelen uit schepenbanken; schattingslijsten; leenakten; geschiedkundige literatuur, kaarten en tekeningen.

#### Fotocollectie

Helden bestaat uit 6 kerkdorpen, Helden, Panningen, Beringe, Egchel, Grashoek en Koningslust. Uit deze gehele gemeente en ook van gemeenten rondom Helden, is een unieke fotocollectie samengesteld welke nog steeds uitbreiding ondervindt.

## Krantenknipsels

Ook deze knipsels, zowel van het heden (wat ooit verleden zal worden) alsmede van het verleden, zult U over enige tijd kunnen gebruiken bij uw onderzoek.

## Waar is de Moennik gehuisvest?

U vindt de Moennik op Ruysstraat nr. 90. Dit is de weg van Helden naar Panningen. (Halverwege).

## Openingstijden

Documentatiecentrum: Dinsdag 19.30 - 21.30 uur  
Zondag 14.00 - 17.00 uur.

Oudheidkamer: Dinsdag 19.30 - 21.30 uur  
Zondag 14.00 - 16.00 uur.

En na telefonische afspraak. Hiervoor kunt U bellen: 04760 - 77126  
75849  
73273  
71261

## Stichting Oudheidkamer

"De Moennik"  
Ruysstraat 90

Secr.: J.F. Kennedystraat 18  
5981 XC Panningen  
Tel. 04760 - 73273.

## EEN MAASTRICHTERNAAR IN DIENST VAN DE ORANJE'S, HEEREN VAN DIEST (slot)

J.I.M. Welsing

### Arnold Godfried Leonard Cox (Maastricht 1710 - Diest 1779)

#### Inleiding

In 1743, drie jaar na het ontslag van Arnold Cox als drossaard van Diest had het echtpaar Cox-Gillon een zoon en een dochter met nummer drie op komst. Arnold Cox had niets om handen; door de Raad van Brabant onbevoegd verklaard voor het drostambt wegens geboorte in Maastricht kwam hij evenmin in aanmerking voor enig ander openbaar ambt. In Diest had hij zijn leven verankerd door zijn huwelijk en door aankoop van 'Het Schip', de grote refuge van de abdij van St. Truyen binnen de stad. Met belangen, en met familie, in Maastricht. Arnold zag uit naar ander werk.

De stemming in huize Cox was 'om te snijen'. Tijdens het proces had de Domeinraad geen vinger uitgestoken tot steun aan hun drossaard<sup>30a)</sup> en de prins had een ander benoemd, geboren in Oostenrijks Brabant. In die drie jaren was hij 'blijven queelen en sughten' schreef de oud-drossaard aan S.D.H.

Een opening kwam door de dood van rentmeester De Wilde en Arnold Cox solliciteerde bij de prins naar het rentambt in een eerbiedige doch openhartige brief, 2 maart 1743.

#### 7. De Rentmeester

In het domein van Diest wordt het rentambt voor het eerst genoemd in een akte uit 1414. Het ambt was overal in opspraak, de rentmeester bij voorbaat verdacht. Hij was, en bleef, 'de oneerlijke maar voorzichtige rentmeester' uit de Parabel (Lucas 16, 1-9). Doch Arnold Cox gold als 'bon receveur, honnête homme' (in een dossier van de Raad de Beaufort) en hij zou niet altijd

voorzichtig zijn geweest. Bij de negatieve reputatie des rentmeesters kwam nog, dat ná het drostambt het rentambt een stapje terug was op de maatschappelijke ladder. Dat heeft Arnold Cox zijn leven lang gehinderd. Niettemin, de rentmeester had een belangrijke financieel-administratieve functie, diende bekwaam administrateur te zijn en jurist. Ook een man van welgestelde familie; hij moest het rentambt kunnen financieren en borgtocht stellen in onbelaste goederen ter waarde van ongeveer het domein-inkomen. Het was het enige door een 'uitboorlingh' te bedienen ambt, zoals Cox schrijft aan S.D.H. Dat was de realiteit, al beweerde drossaard Feyen later (zie het 2de stuk over A.G.L. Cox), dat 'indigenaat' binnen het domein niet van toepassing zou zijn.

In zijn sollicitatie (de enige in het N.D.R.-archief teruggevonden 'missieve' van Arnold Cox) smeekte hij de prins om het rentambt. Had Arnold enig voorgevoel gehad van het buitensporig risico dat hem wachtte, hij zou met wat minder 'iever' op de benoeming hebben aangedrongen. Het hoofdargument van Cox is voor een huidige lezer pikant: tijdens langdurige ziekte van rentmeester De Wilde was diens functie 'bestiert geworden door een vrouwen handt', - die van de Weduwe De Wilde - en daarom verleent moge worden aan een man wiens trouw ende capaciteit aan U.D.Hts. domein Raedt bekend is.' Daarbij kwam 'datter eenen sweeren oorlogh: 'waer den Almogenden ons van behoeden wille': in deese landen gevreest wordt'.

Alweer trof oorlogsgeweld de zuidelijke Nederlanden, door de opmars van de Franse troepen onder de maréchal de Saxe, die na de barrière-garnizoenen te

hebben opgerold, in 1746 ook Diest bezetten. Na de bloedige overwinning bij Laefeld (ten Westen van de Maas) met 16.000 doden, stootte de maréchal in 1747 door naar Bergen op Zoom. Tot grote schrik van het Noorden, waar Willem IV erfstadhouder werd in de hele Republiek. Maastricht werd in 1748 bezet. Lodewijk XV vierde de overwinning bij de Duitse Orde op Alden Biesen (Vrede van Aken, 1748).

De Raden kenden de verdiensten van Arnold Cox als drossaard, het ambt '... waarvan hij ter occasie van het voorstaen van U.H.'s Regten aangaende de Jaght is gedeposideert geworden op fundament dat hij in het Hertogdom van Brabant of Limburg niet geboortig was'. Behalve de bekwaamheid van Cox zal zijn geld een rol hebben gespeeld. De Domeinraad zorgde voor een tweede candidaat, Cornelis Reyers, en vroeg S.D.H. 'om met beide sollicitanten te mogen spreken en de conditiën te constateren en te sien welke van de beide voor UH's Dienst het best zoude conveniëren'. Cox convenieerde het meest: zijn betaling kan geschat worden, bij het salaris van de rentmeester van 600 Caroliguldens op (gekapitaliseerd) 7 à 8.000 g., de te stellen cautie was 8.000 g., de over te nemen schuld van De Wilde was toen ruim 3.500 g. Het werd opnieuw een fors bedrag voor een prinselijke gunst. De voorlopige benoeming volgde (Oranienstein 16 maart 1743), een snelle afdoening van de sollicitatie van 2 maart. Daarvoor had Arnold Cox, misschien na enige 'douceurs', de onmisbare steun gekregen van Edelmogenden, de Domeinraad. De definitieve benoeming volgde op 14 mei 1746.<sup>31)</sup>

Voor de uitoefening van zijn ambt kreeg rentmeester Cox twee richtlijnen: de inhoud van het door de prins getekend brevet en de algemene Instructie voor de Rentmeesters van S.H. uit 1679.

In het diploma van de definitieve aanstelling van A.G. Cox tot rentmeester der 'Domeynen tot Diest' vindt men zijn taak omschreven (hier kort geciteerd): '... Onse Regten te bewaeren, alle graenen, renten en andere domeynen te vorderen, quittantie te geeven, den onwillige regtelijk te dwingen, alle jaaren Reekening, bewijsen, reliqua ... over te leveren, alles te doen dat een goed en getrouw Rentmeester schuldig is te doen op al sulke instructie reeds gemaekt ofte alsnog te maken ...'

Het salaris: '... op eenen gage van ses hondert Caroliguldens jaarlijcx, nogtans dat hij geene (andere) regten ... zal pretenderen ...' Dan volgt: '... waarop voornoemde A.G. Cox te doen den Eed van getrouwigheid, en van suyveringe ter Camer van Onsen Rade en Reekeningen ...' en '... te stellen suffisante cautie, bevelen wij een ijgelijken Arnold G. Cox als rentmeester tot Diest te houden ...'. Slot: '... gedaan ... tot Leeuwarden den 14den Mey 1746'. Getekend WCHF Prince d'Orange P (Prinz) zu Nassau. Op keerzijde staan een contraseign (de Back, secr. van de prins) en de eedsverklaring námens Cox 28 dec. 1746 in Den Haag afgelegd. Aldus de inhoud. Alle aanstellingen beginnen met stijl en titels van de prins; bij diens minderjarigheid ondertekende de prinses-gouvernante en één keer de hertog van Brunswijk als 'onse administreerende Voogt'.

De tweede richtlijn voor de rentmeester, de Instructie, opgesteld op ordonnatie van Willem III, om voorgoed een eind te maken aan alle 'abuysen', bleek dit goede doel

niet in haar greep te krijgen. Al vanaf 1683 moest zij worden bijgesteld en daarna in vele 'ampliatiën' aangescherpt. B.v. over borgtochten, inning en verantwoording van reuven, verbod om giften of vereeringen aan te nemen; over betaling in de aangegeven geldsoort aan de Thesaurier-generaal; over de overdracht van archieven, een verplichting die mede gold voor erven en weduwen. Weduwen speelden in dit geheel een eigen spel, stoorden zich weinig aan de regels en reageerden niet op de hoffelijkste verzoeken uit Den Haag. De boeken van de rentmeester werden gebruikt als een onderpand voor de opvolging. Uit zo'n instructie en soms uit het bestuderen van Raads-rapporten krijgt men de indruk dat Den Haag vaak steunde op 'geduldig papier'. Alles geeft een beeld van oneerlijkheid en onorde. Tegen kleine corruptie, omkoperij van hand tot hand, viel weinig te 'regelen'. Interessanter was een geval van grootschalige oplichting in het domein, dat ons nog zal bezighouden.

Over de omvang van de domeinen van Diest vond ik geen nauwkeurige gegevens. Er is sprake van aankoop en verkoop van gronden, het bezit was niet constant. De jaarlijkse opbrengst, waar uitgaven tegenover stonden, bedroeg in 1746 ongeveer 8.000 g. Dat blijkt uit de waarde van de cautie - om de zes jaar te vernieuwen - door Cox gegeven in vrij grondbezit, waaronder een grote pachthoeve, de Cox-winningh (te Webbekom).<sup>32)</sup> Voor 1751 berekende de Algemene Raad, Jean d'Ortho een opbrengst van 8.297 g. en uitgaven van 5.150 g. Hoogste opbrengst gaf de verpachting van de molens van S.H.; ze waren voor de bedrijvigheid in Diest van groot belang: 4.000 brabant. De grootste uitgave was 3.000 g. aan interest op vele leningen, met andere uitgaven, o.a. salarissen, in totaal 5.150 g. Door wijziging van de geldwaarde verminderde de opbrengst in Hollands courant in 1749 met 400 g. Gekapitaliseerd zou de waarde van het domein zijn te berekenen op 96.150 g.

Van het K.H.A. kreeg ik een staat uit 1784 van domeininkomsten - een gemiddelde over drie jaren. Diest paraisseert voor 7.000 g., inkomsten uit lenen inbegrepen. Dit geeft een idee van het economisch belang van Diest voor de stadhouderlijke familie. De domeinen in de Republiek waren winstgevender, gemiddeld bijna 10.000 g. per domein; Oosterhout spande de kroon met rond 40.000 g.

Met name voor een buiten de Republiek gelegen domein



"Cox-winningh" onder Webbekom (Diest) gebouwd 1753 door Arnold Cox, eigendom familie Elens, nakomelingen van Arnold Cox.

leek enig toezicht gewenst op de rentmeester en zijn ambt. Sinds de dood van Edmond Cox in 1734 ontbrak zulk toezicht. Den Haag besloot opnieuw een 'Raad voor de Oostenrijkse Nederlanden' aan te stellen. Dat was genoemde Jacmain d'Ortho, een Luxemburgs advocaat, getrouwd met een Nederlandse freule Hoyneck van Papendrecht en beschikkend over relaties en kennis van zaken. Hij trad vanaf 1749 op als Raad en Administrateur-generaal onder een resolutie, die hem grote bevoegdheden gaf, met stringent toezicht op de rentmeesters en hun beheer. Verder was hij ingeschakeld als advocaat en onderhandelaar voor de Oranje's. Zijn aanstelling was geen onverdeeld succes. Vele jaren pleegde Ortho, onopgemerkt, oplichterijen op een opmerkelijk grote schaal. Dankbaar gebruik makend van zijn controlerende taak, door 'dwang' en 'listige kunstgrepen' (art. 326 ons W.v.S., de definitie van 'oplichting' past wonderwel bij Ortho!), bracht hij de rentmeesters van Diest en Meerhout er toe, dat zij hem niet alleen de afrekeningen overlegden - als voorgeschreven - maar hem de domeinopbrengsten gingen overmaken. En dat was bij resolutie anders geregeld door Edelmogenden (direkt aan Den Haag). Die opbrengsten behield de ontrouwe Raad. Maar hij was in enkele jaren bankroet, ondanks zijn royale gage van 3.000 gulden.

De archivaris R. Spork publiceerde in het Nederlands Archievenblad, jrg. 92, maart 1988 een monografie over Jean Jacmain d'Ortho en zijn malversaties. Ook Spork heeft als bron het NDR-archiefcomplex. Hij noemt vooral het archief NDR-zolder en geeft ook andere bronnen.

De totale schulden bedroegen 95.123 g. Branbants (voor die tijd een kolossaal bedrag) waarvan ruim 30.000 aan schoonvader en zwager Hoyinck, en andere grote schulden. De door Ortho verduisterde domeingelden beliepen ruim 13.000 g. Bij die laatste was Arnold Cox uiteraard betrokken; de zaak liep als volgt:

Jacmain d'Ortho werd door Cox gesnapt toen hij een wissel op zichzelf trok. De rentmeester wilde beslag laten leggen, doch er viel weinig meer te halen. Ortho was met zijn zilver naar Luik verdwenen, buiten bereik van de Brabantse justitie. Op onttrekking aan de boedel stond de zwaarste straf, 'het koord', nog kort tevoren ingevoerd. D'Ortho zag geen opening of uitweg meer.

Nadat Cox op 4 april 1760 de Domeinraad had geïnformeerd van 'de onverwachte retraite van de Heer Raad d'Ortho' kwam de zaak aan het rollen. De Domeinraad zond een van zijn leden, Carel de Verdun, voor het onderzoek en om belangrijke papieren veilig te stellen. Een voortvarend man, die Verdun. Al op 24 april kwam hij in Mechelen, woonplaats van Ortho, en ontbood hij de betrokken rentmeesters, Arnold Cox en Frans Bols (rentmeester van Meerhout, ten N. van Diest). Een ongemakkelijk gesprek: de rentmeesters beriepen zich op het medeleven van Zijne Hoogheid en zijn Edelmogenden - zonder dat zouden zij met hun 7 en 8 kinderen te gronde zijn gericht. De Raad gaf geen krimp. Eigen schuld, zei de Verdun en van het tekort van 7.555-9 gulden moest Arnold Cox omgaand 2318-9-5 g. aan de Thesaurier overmaken, de rest zou later volgen. Eigen schuld is de vraag. Door hun blind vertrouwen in de slimme en sjieke Ortho hadden Edelmogenden diens louche praktijken mogelijk gemaakt. Nú wilde de Domeinraad zich dekken en wilde S.D.H. zijn geld zien.

De Verdun had kennelijk opdracht de rentmeesters onder druk te zetten. Later, bij de eindregeling waren leden van de Domeinraad geneigd beide heren wat te ontzien, - ze dreigden met de rechter - en tot afbetalen in staat te stellen. Arnold Cox werd ook niet ontslagen, zoals Spork schrijft, maar is er financieel gehavend afgekomen. Afgezien van de morele kater, die hem tot het einde moet zijn gevolgd. Zijn zoon maakte voor de erven de eindrekening van de schuld, over 1775-1778.

Voor Arnold was het een even duur als onverteerbaar gelag: nog in januari 1759 (de oplichterijen waren al 'n paar jaar aan de gang) hadden Jean d'Ortho en Barbe Cornélie Hoyneck van Papendrecht peet gestaan bij de doop van Cornélie-Laurence, jongste dochter van Cox. Ook Arnold had geloofd in de vriendschap van Ortho. Barbe, en haar zus Saar waren volgens drossaard Feyen, de oude klerk van Ortho, mede oorzaak van het bankroet.

De zusters Hoyneck hadden zoveel geld uitgegeven, dat haar zwager Ortho werd geruïneerd, 'dat er geen redden aan was'. Als we Feyen geloven, dan hebben deze zwierige dames, haar prille jeugd voorbij, op zoek naar de opwinding van het mondaine Spa en zijn casino het Luikse land doorkruist. In de 18de eeuw een sportieve aangelegenheid. Men leze: Zinzendorff's 'Voyages' - uitgave 'Société des biblioph. Liégeois' 1976 en P. Lafagne, 'Spa et les Néerlandais'. Daarmee is de schuld van onze Ortho van 95.000 g. niet verklaard; hij was een geboren bankroetier.

De Raad de Verdun sprak met de voorzitter en leden van de Grote Raad van Mechelen, het hoogste rechtcollege, met de procureur van de Prins bij de Raad, Neefs en nog drie andere advocaten en besloot af te zien van een proces. Cox prees hij hoog 'zo omtrent zijn diligentie en exactitude als omtrent zijn kundigheden en bequaemheid'. De Verdun belastte Arnold Cox dan ook met de regeling van de zaak, samen met Crabeels, secretaris van de Grote Raad en met Feyen. Documenten en oorkonden betreffende de rechten van het huis van Oranje-Nassau konden in beslag worden genomen.

Ook 'sekere boeken concernerende het Huys', daarbij een werk 'geintituleerd L'imposture de la marquise Charlotte de Mailly de Nesle' met stukken over de illegitimiteit van de zoon van Mw de Mailly (zij was gescheiden van Emanuel van Nassau-Siegen en heeft de stadhouderlijke Oranje's lang zorgen bereid.<sup>33)</sup>

Het onderzoek van Carel de Verdun schreef hij in 35 pagina's met 9 bijlagen,<sup>34)</sup> daarbij schreef Feyen zijn dubbele instructieve Memorie over de Nassausche domeinen in Oostenrijks Brabant, vaak geciteerd (met kaart van Diest en domein).<sup>35)</sup> en<sup>30)</sup>

Carel de Verdun ging op onderzoek ter plaatse. 30 september 1760 werd hij als vertegenwoordiger van de Heer in Diest ontvangen 'onder 't geluy der clocken en het afschieten van het kanon'. De stadsmagistraat bood het traditioneel middagmaal aan en twee kannen Rijnse Erewijn. Die gingen naar de Minderbroeders en de paters Augustijnen. Het was in Het Schip, bij Arnold Cox, dat de Raad het tegenbezoek ontving van de dignitarissen, waar onder de abten van Postel en Averbode. Ook van de ruziënde patres, die beiden een wat sjofele indruk maakten: Cox legde uit, dat de Minderbroeders in



aanzien waren bij het volk, - zij hadden geen persoonlijk bezit en kregen daarom alle aalmoezen, maar de Augustijnen waren de echte armen! De voorkeur van Arnold Cox voor de Augustijnen met hun strenge Jansenistische opvattingen, waag ik toe te schrijven aan Arnold's studietijd in Leuven, destijds sterk gekleurd door het Jansenisme. Bij onze zuiderburen, verdeeld door geloofstwisten, waren de Raadsheren in Brussel, ambtsdragers en vele beter gesitueerden, afkomstig van de universiteit en jansenistisch beïnvloed. Het volk was trouw aan de bisschop en aan Rome, met steun der Jezuïeten.<sup>36)</sup>

Bij wandelingen door het domein kreeg Arnold Cox instructies van Verdun en bracht hij de Raad van zijn kant op de hoogte met de situatie. Die was niet florissant: na '48 herstelde Brabant zich langzaam, doch in het domein bleef de armoede algemeen. Diest had geen deel in de buitenlandse handel, zoals Leuven. De welvaart kwam van lokale brouwerijen en markten. Er was geen geld voor verbetering van de landbouw. De normalisatie van de Demer bleek een kostbare aangelegenheid. Voor Carel de Verdun waren de ligging in het buitenland (géén investeringen) en de twistzieke bevolking verantwoordelijk voor de onbevredigende opbrengsten van het prinselijk bezit. Cox luisterde en deed voorstellen.

Behalve over cijzen, tienden en heergewaden spraken de heren over geschillen en processen, over de magistraat en over benoemingen, waar de Diestenen zich aan onttrokken. Wel werden benoemingen voorgesteld door de drossaard, doch niet afgehandeld 'alvorens de mening te vernemen van de oud-drossaard, rentmeester Cox'. Dit staal van vertrouwen in Arnold Cox had de domeinraad destijds laten weten aan de Prinses-gouvernante (het leidde tot conflicten tussen rentmeester en drossaard).

#### De eindregeling van de zaak-Ortho

In het dossier 108.I van het archief N.D.R.-zolder ligt de afdoening van de zaak-Ortho, met correspondentie, resoluties en onder no. 25 het verzoeken van de Domeinraad aan de hertog van Brunswijk, administratief voogd van Willem V. De inhoud past in ons verhaal en geeft kijk op 18de eeuwse methoden.

Na de inspectie door Carel de Verdun konden de rentmeesters Cox en zijn collega Bols zich in Den Haag verdedigen en pogen matiging te krijgen van de exorbitante bedragen door de Domeinraad (namens Brunswijk) geëist ter compensatie van de door Ortho verduisterde domeinopbrengsten. De heren kregen ieder 100 gulden verblijfkosten en vroegen om kwijting van de door hen afgedragen gelden. Afgewezen, daar overdracht rechtstreeks aan de Thesaurier-generaal was voorgeschreven. Dat Ortho de rentmeesters daarover misleidde, misbruik makend van zijn grote volmachten, kon de Domeinraad niet vermurwen. Edelmogenden kozen voor een middenweg in hun brief van 18 december 1761 aan S.D.H. daar totale kwijting een te vermijden precedent zou scheppen, doch 'dat indien men deze luyden à la rigueur zou behandelen de eerste suppliant (Cox) zeer gekrenkt en de tweede volkomen geruïneert zouden zijn - en S.H. twee zeer goede officianten zou komen te verliezen'. Bols kreeg de helft kwijtingescholden en verdwijnt uit het oog.

Over Arnold Cox schreef de Domeinraad, dat hij '... nu veele jaaren met alle trouwe, eere, kundigheid en vigilantie' zijn dienst had gedaan en dat hij '... buyten sijn

schuld veele en ongemeriteerde desastres in dienst van het doorlugtig Huys heeft moeten ondergaan ... zeven kinderen ... en weynige middelen heeft ...' en ook heette het, dat hij 'door eenige beneficiën zou kunnen worden gebaet ...'. De Domeinraad stelde een kwijtschelding voor van 1/3 (2.518-9 gulden Brab.cour.) en daar tegenover enige financiële compensatie. O.a. 400 g. bij cessie aan S.H. van 'alle boeken, papieren en dubbele rekeningen' en dan tevens voor zijn erven, tegen generale quitantie. Dat ging niet door, omdat Cox dat weigerde. Een beter voorstel, passend in de tijd, was de overdracht aan Cox junior van het secretariaat der beide Caggevinen met een geschatte opbrengst van 350-400 p.a.; een 'schoon' bedrag, want heffing van recognitie was voor dit ambt 'zoo expresselijk door de placaten van Haere Keyzerl. Maj. verboden, dat niemand in het ambt mag treden als nadat hij de Eed van Zuyvering voor 't Gerecht zal hebben afgelegd'. (Dubbele eed geknielend voor het kruis.) Cox zal niet lijdelijk hebben toegezien, zijn recht hebben gezocht, - de Domeinraad maande tot haast, omdat 'supplianten zich tot de rechter zouden wenden, S.H. zou toestemming daartoe niet kunnen refuseren ...' en kunnen niet ontveinsen dat wij weinig vertrouwen hebben op eene favorabele decisie ... S.H. soude dan geheel verliezen alle de voordelen uit de schikking ...!'

Nu werd de zaak afgedaan en 19 januari 1762 werden de nodige copiën van de resoluties t.a.v. de schikkingen met Cox en Bols aan S.H. gezonden (afschrift getekend door Dutry van Haeften). Arnold Cox kreeg kwijting van 1/3 van het tekort en de belofte van overdracht, zodra mogelijk, van het secretariaat van de Caggevinen aan zijn zoon Jean-Edmond (bij brevet van 17 december 1762-24). En dat kreeg Arnold Cox toegewezen op grond van diverse desastres en ongelukken en daaruit gevolgd considerabele verliezen - 'uit een singuliere gratie!' Tot zijn dood heeft Arnold over het bedrag van ruim 5.000 gulden afbetalingen verricht. De functie ten behoeve van S.H. kan hem na de Haagsche afdoening niet licht zijn gevallen. En wij, die stijl en motieven kennen van de tekst van het voorstel aan S.D.H. hebben een wat vreemd gevoel over het Huys en zijn Raden. Enfin, dat was de 18e eeuw.

#### Nieuwe instructies voor de rentmeesters en hun beheer

Na de grote fraude werden domeinzaken en 'verrigtingen' herzien. De boekhouding moest worden opgesteld in 3-voud, met Gissingsstaeten op formulier. Pakken met documenten gingen via Antwerpen en Rotterdam geregeld naar Den Haag, betalingen rechtstreeks aan de Thesaurier-generaal. Vroeger had Cox gebruik gemaakt van zijn persoonlijke relaties, de bankier Nettine in Brussel, de rentmeester van Naerssen, de generaal van Burmania, (Edzard Jetzo van Burmania 1710-1775, gouverneur van Maastricht), tenslotte van Jacmain d'Ortho. Een jaarlijkse of twee-jaarlijkse contrôle zou een der Haagsche Raden op zich nemen. Het zijn hun Raadsrapporten, die informatie geven over de zuidelijk domeinen en de Rentmeester. Het zijn vrij levendige berichten over de taken van Arnold Cox. Soms over 'faits divers'.

Men kan lezen, dat molens en huizen van de Prins moesten worden onderhouden, de Demer schoon, de uiterwaarden droog gehouden, de tolleren verpacht, de pachten vernieuwd. Soms waren de kosten voor de Heer,

soms voor de bewoners, - genoeg kansen voor de rentmeester voor eindeloze ruzies: als er geen geld was voor onderhoud door de Heer, of de bewoners niet konden of wilden betalen.

Als was afgesproken kreeg Cox boven zijn 600 p.a. wat extra inkomen. Hij ging, na goedkeuring door de Raad van Brabant, de stadsrekeningen van Diest controleren, tegen betaling. Tot boosheid van Diest, dat eigen rentmeesters had. Het ging om 'reële' inkomsten, 20ste penning over de opbrengst van gronden en gebouwen etc., ten gunste van de Prins, vandaar de contrôle. Onder het patronaatsrecht van de Prins benoemde Cox de kanunniken van St. Jan; wie hem daarvoor beloonde is onduidelijk.

Arnold Cox was niet alleen ambtshalve in lokale twisten gemengd. Arnold matigde zich soms enig gezag aan, dat bracht zijn status mee, maar dat werd door schout en drossaard niet gewaardeerd. De Raad E. de Verdun berichtte 'schout en rentmeester meriteren tot elkander in 't geheel geen geloof'. De drossaard (Cordeys) had wat moeite met het jachtrecht van de Prins, dat hij blijkbaar misbruikte. De justitie werd onvoldoende uitgeoefend. Houtdieven in het Prinsbos werden niet opgepakt, berichtte de Raad A. Ardesch over zijn inspectie met de rentmeester, die waarschuwde, dat zij 'ons beide om hals konden brengen' waarop de heren de vlucht namen. Eens vroeg Arnold Cox om een bonus bij een grote door hem geregelde landtransactie, waarop de Verdun aan Den Haag schreef: 'als de rentmeester tentièmes zou pretendeeren zou hij zich zeer abuseren; maar een douceur van 300 gulden zou, met advies van d'Aguilar, agent van de Prins, aan de Domeinraad mogen worden voorgelegd, Cox zou dan enige verplichting hebben aan de Agent voor diens gunstige dispositie'. Er werd schaamteloos geschoven en geritseld, het was een normale zaak. Dat het werd gerapporteerd was niet gebruikelijk.

Nu en dan pleegde Cox overleg over gemeenschappelijke belangen met een der rentmeesters van H.K.K. Majesteit de Koningin van Hongarij (Maria Theresia), over de regularisering van de Demer, over bruggen en wegen. Er was ook overleg met de agent van de Prins in Brussel.

Arnold had nog altijd zijn ruime bevoegdheden en een paar beneficijs om al het leed financieel te verzachten. Het vergemakkelijkte de jaarlijkse afbetalingen en zo kwam het geld weer bij S.D.H. Ook Haagse Raden gingen wel eens bankroet en nu de schuld was geregeld waren Edelmogenden de rentmeester ter wille. Zij hadden er begrip voor als Arnold mopperde over drossaard of schout ('altijd in de kroegen met het gemeenste volk als hij zich zelden in Dienst vertoonde' schreef de rentmeester).<sup>37)</sup> Er haperde wel wat aan de keuze dezer officieren door de Domeinraad. Naast drossaard en schout had de Domeinraad daarom in dit lastig domein een bekwaam en toegewijd man nodig, dat was rentmeester Cox. En, 'Sijnde van een bekende en aan de belangens van S.H. geattacheerde familie', zoals meer dan eens in Raadsrapporten werd gezegd, hoorde Arnold Cox tot die 18de eeuwse functionarissen met wie de Raad gewoon was te werken, in hiërarchisch verband maar met wederzijds belang.

En de Raden hebben zeker aan hem verdiend.

## 8. Privé-zorgen; bezorgingen in Maastricht

De rentmeester had nu de zorg voor zijn vrouw en zeven kinderen in financieel gereduceerde omstandigheden

- ook al was hij niet arm. Drie zoons liet hij studeren en hij moest voor twee dochters een bruidschat bezorgen; een dochter bleef celibatair en zal na de dood van de moeder het huishouden in 'Het Schip' hebben bestierd. Een kind stierf 9 jaar oud aan de pokken, de jongste enkele dagen na de geboorte.

Voor twee zoons kon Arnold functies organiseren, opnieuw in het domein van Oranje! De oudste, Jean B. Cox werd in 1762 benoemd tot secretaris van de Caggevinen<sup>38)</sup>, deel van de schikking na de zaak-Ortho. Hij werd advocaat en in 1766, 26 jaar oud, raad en pensionaris van Diest, daarbij in '67 griffier van lenen van Diest en Zichem, tot dan uitgeoefend door de drossaard. Een lucratief ambt (Cox moest daarvoor borgtocht stellen), dat de rentmeester toezicht gaf op de cijzen. Ook bereidde Arnold Cox de opvolging voor van deze zoon in het Rentambt, door hem in te schakelen bij diverse domeinzaken. Een rapport Ardesch zegt daarover: '... en schijnt deszelfs zoon en Pensionaris mij toe sig seer te appliceeren . . . hetwelk ik aan hem heb gerecommandeert om te voldoen aan de verwagtingen die UED.mogenden van hem hebben te meriteren om bij overlijden van Sijn Vader aan denselven te succederen'. Voor de jongste zoon Willem, nog in Leuven, maakte de raad Ardesch propaganda bij de Domeinraad en zo wist Arnold zich voor Willem te verzekeren van het secretariaat der Caggevinen als opvolger van zijn broer Jean. Arnold Cox heeft de familiebetrekkingen in zijn geboortestad niet verwaarloosd en er zijn belangen behartigd. Vanaf 1740 (ontslag als drossaard) toen de zaken in Diest niet meer floreerden, vinden wij zijn naam in de gichten van het Luiks en het Brabants hooggerecht. In 1765, drie jaar na de voor Cox pijnlijke afwikkeling van de zaak-Ortho, had hij zoveel fondsen vrijgemaakt, dat hij voor zijn zoon Godfried-Paul-Edmond Cox een prebende kon verkrijgen in het Kapittel van Sint Servaes. Prebendes gingen van de hand in vrije koop, aan de meest biedende onder voorwaarde, dat deze voor de Staten-generaal, aan wie moest worden betaald, acceptabel was. Prebendes konden ook door resignatie worden verkregen, in het geval van Cox door kanunnik A. Loyens (neef van Arnold), die de prebende neerlegde.<sup>39)</sup> Aan wie werd betaald is onzeker. Nergens vond ik informatie over deze resignatie en opvolging: Staten Generaal, die moesten instemmen met kandidatuur, zullen niet dwars hebben gelegen gezien de functie van vader Cox bij de Oranje's; de prijs lag in het algemeen tussen 6 en 7 duizend gulden staats (1,40 maastrichts courant) en de opbrengst van 750 à 850 g. Godfried Cox kreeg méér toen hij in 1782 door het kapittel gekozen werd tot hun vertegenwoordiger (rij- of ridder-proost) van de Banken Coninxheim en Sepperen.

In 1784 werd hij 'curator' over zijn medekanunnik en neef Michiel Lenarts, die zich voor een gallant avontuur met ene Françoise van Wevelinckhoven in de schuld had gestoken, ruim 32.000 gulden, die hij niet kon terugbetalen; lastig voor Françoise, haar ouders, echtgenoot en kapittel, beschreven door dr. J. Wieland in 'Campus Liber' (1982). 'Een prebende voor de familie Lenarts.' Godfried Cox moet goed hebben verdiend, want in 1780 leende hij 2.300 g. aan Diest voor aanleg van de steenweg op Leuven; de erfelijke rente daarover werd gegarandeerd door een heffing op elke pot bier in Diesterse herbergen gedronken. Godfried erfde Asdonck en daar

hij 6 maanden en 1 dag per jaar kapitteldienst moest absolveren kon hij de halve week op zijn buiten doorbrengen, dat hij verder liet verfraaien. In de Franse tijd trad hij als kanunnik af (met aantekening: *malade*), hij stierf in 1801.

Arnold Cox, die door een huwelijk in Diest zijn positie had hopen te versterken, vond voor zijn oudste zoon toch weer een bruid in Maastricht. Het werd de 16-jarige *Isabelle Lousbergs*, dochter van een groot ondernemer, aannemer van fortificaties van de vesting.<sup>40)</sup>

De broer van Isabelle, Pierre Eustache Lousbergs, advocaat, schepen en peymeester te Maastricht, trouwde de oudste dochter van Arnold, Sophie. Nakomelingen van dit echtpaar vestigden in Gent de grote textiel-industrieën Lousbergs en de Hemptinne-Lousbergs\*.

Intussen was in 1769 Arnold's echtgenote gestorven, die zoveel tegenspoed met haar man had gedeeld. Een zware slag voor de rentmeester. Een rapport-Ardesch uit 1771 zegt: 'Den ouden man is mij voorgekomen in kragten van geest merkkelijk te zijn afgenomen . . .', al voegt deze raad eraan toe 'nog geenszins in zijn manier van denken nog in zijn zucht voor de belangen van Zijn Hoogheyd'. De rapporten bevestigen, dat Arnold's zoon sinds 1770 meer zaken overnam, terwijl de vader adviseerde. Men kan lezen, dat de rentmeester weinig meer voelde voor het innen van kleine bedragen, tienden, cijzen en andere heffingen, noch voor de comptabele verantwoording ervan. Hij werd langzaam, afrekeningen gingen te laat naar Den Haag, reparaties bleven 'sleuren'. Het laatst wordt A.G. Cox als rentmeester vermeld in een rapport-Perrenot in 1778. Vermoeid en teleurgesteld hield Arnold Cox nog altijd van 'plantagiën'; Asdonck was daar het gelukkig resultaat van.<sup>41)</sup>

Arnold Cox had weinig geluk in dienst van de Oranje's. Bij kritieke gelegenheden (verlies drosambt, 1740, de zaak-Ortho, 1760) liet Den Haag hem vallen. Niettemin, hij bleef in het circuit, waarin hij zeer veel had verloren, maar ook zeer veel had geïnvesteerd. Hij was vasthoudend, een trouw functionaris, intelligent, beschreven als een man van grote kwaliteit (in Raadsrapporten), ongeduldig met inferieure collega's. Arnold was een goed huisvader met verstandig gebruik van zijn 'patronage' voor zijn kinderen. Maar de glorie van de aanvang in Diest en de eer van het hoge ambt zijn niet teruggekeerd door alle, ook financiële 'desastres'. Dat alles kunnen wij vermoeden uit berichten van en aan de Domeinraad en uit diverse archieven waar men Arnold's spoor aantreft.

Op 24 januari 1779 stierf Arnold Cox, 68 jaar oud. Hij werd begraven in de Lieve Vrouwenkerk in Diest.

### 9. Laatste bedrijf

*Jean-Baptiste Edmond Cox* ontving zijn aanstelling bij brevet van 2 maart 1779.<sup>38)</sup> Hij kreeg met het Rentambt alle nevenfuncties door zijn vader bekleed en hij had als Pensionaris van Diest ook eigen invloed. Isabelle, die hem 13 kinderen baarde (10 overleefden), hielp haar man bij het beheer der domeinen en deed dat, zoals een rapport-Ardesch bemerkt, scrupuleus.

\* zie: Belgisch nation. biograf. woordenboek deel 3, 1968 p. 512-514; en *Etat prés. noblesse de Belg.* VII 1963 p. 256.

Over magistraatsbenoemingen kwam de nieuwe rentmeester in aanvaring met de drossaard, de Parano en diens zwager d'Aguiar, agent van de Prins. Tenslotte won de rentmeester, een onbelangrijke episode. Immers troebele tijden volgden.

De hervormingen van Josef II<sup>42)</sup> en intrekking door de keizer van de Blijde Incomste leidden in 1789 in Diest tot ongeregelde heden, in de Oostenrijkse Nederlanden tot de kortstondige Republiek der Verenigde Belgische Staten. Jean Cox steunde in 't geheim de Vonckisten (gematigde patriotten) - evenals zijn broer de kanunnik van St. Servaas - terwijl zijn broer Willem trouw bleef aan Oostenrijk, aan de keizer. Na de woelingen in Diest zond Den Haag nog een commissie van drie Raden, die de administratie van Cox goedkeurden, 1792. Edoch, 1794 kwam de Franse bezetting en Jean Cox sloot op 25 februari de boeken af.

Op Franse last werden de domeinen eerst openbaar verkocht, daarna is de verkoop ongedaan gemaakt en zijn de domeinen 'geabandonneerd' bij vriendschapsverdrag van 1795 ten profijte van de Bataafse Republiek, die 100 miljoen moest betalen aan de Fransen.<sup>43)</sup>

Intussen had Jean Cox voor zijn zoon Willem-Jozef, geboren in 1773, een kanonikaat verkregen in Maastricht, waar Michiel Lenarts op grond van zijn hoge schuld zijn prebende van St. Servaas in 1791 resigneerde ten behoeve van Willem Cox. Hij, of liever zijn vader (of zijn gefortuneerde moeder Isabelle Lousbergs) betaalde aan Lenarts een jaarrente van 870 gulden en een bedrag ineens van 6.500 g. (Rijksarch. Limburg ASS inv. no. 2440, nots. Crahay 22 dec. 1792.) Een dure zaak, zoals bleek, want in 1798 werden de prebendes door het nieuwe regime opgeheven, kreeg het kapittel een schatting van 500.000 livres opgelegd en bleef er voor de kanunniken geen droog brood over.

W.J. Cox legde zijn kanunnikaat in 1799 'om persoonlijke redenen' neer en ging terug naar Diest, zocht zijn fortuin in industrie en zijn geluk bij Jeanne Françoise de Syben uit Roermond, geb. 1771 die hij in 1814 trouwde, weduwe van Pierre Joseph v. Wevelinchoven en nicht van de vrolijke Françoise Josephine boven genoemd.

In Diest had de rentmeester Jean Cox zijn taken opnieuw vervuld voor een nieuwe overheid. Ook in Holland bleven functionarissen zitten. En Isabelle zette na de



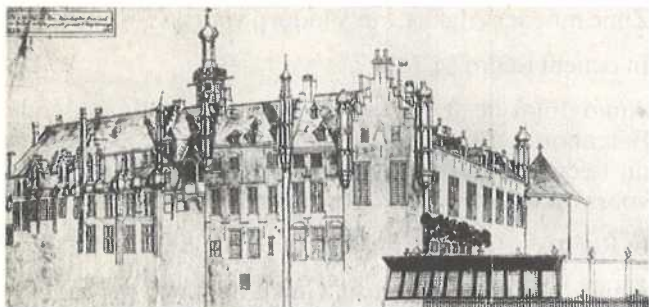
*Asdonck; in 1753 aangekocht door Arnold Cox. De eiken op de voorgrond zijn door Arnold Cox geplamt op de grens met Luik, die het park doorsneet.*

dood van haar man in 1803 het Rentambt voort, geholpen door haar zoon Charles. Mevrouw Cox stierf 11 februari 1805. Daags daarna zond *Charles M. Cox* zijn sollicitatie aan Thesaurier en Raden van finantiën der bataafsche Republiek, die hem provisioneel aanstelden, 25 februari 1805, op gelijke voorwaarden als voor zijn vader golden, met eed en borgtocht onder de Instructie op de Rentmeesters van 1802 van het Staatsbewind.<sup>44)</sup>

Maar in 1810 wees Napoleon drie gunstelingen aan als rechthebbenden, de hertog van Reggio (Oudinot, Frans maarschalk), graaf Beauharnais (oom van Hortense, ex-koningin van Holland) en baron de Montesquiou (generaal en minister). Ze benoemden eigen rentmeesters.

Na dit interim kwamen de domeinen in 1814 eerst onder sequester, aangesteld door een Commissaris bij de Geallieerden in Brussel, daarna onder de Souvereine Vorst. Blijkens correspondentie in een NDR-archief werd Charles Cox in 1815 door de Hoofdadministrateur der domeinen in Den Haag belast met de rentambten van Diest, Meerhout, Vorst en Zichem.<sup>45)</sup>

In 1816 huurde Charles Cox de Warande van de Haagse administratie voor frs. 1.100 p.a. en had hij zijn taak met vlijt weer opgenomen. Op zijn aandringen kocht Den Haag er zelfs nog een stuk bos bij tot afronding van het domein en behorende 'aan mijn swaegers van den Hove'.<sup>46)</sup> Hij schatte toen de opbrengst van Diest op 15.000 francs, die van Meerhout en Vorst op ieder frs. 5.000, tegen een koers van 47 1/4 cent voor de franc. Doch de taak van Charles M. Cox, vierde generatie van zijn familie in dienst van deze oude Nassause domeinen, eindigde definitief met de openbare verkoop van het grondbezit, - begonnen met de Warande op 27 april 1820!



*Het Paleis van Oranje, of Hof van Nassau, waarvan de bouw in 1481 zou zijn begonnen door graaf Engelbrecht II v. Nassau, die in 1499 o.a. de baronie van Diest kocht. Verkoop aan prins Karel v. Lotharingen in 1750 of 1756, destijds gouverneur-generaal te Brussel. Edmond Cox, raad-extraordinaris v.d. prins v. Oranje zal het paleis in bovenstaande vorm in 1731 hebben gekend tijdens zijn opdracht in Brussel.*

## Noten

- 30a In Republiek kregen hollandse "officieren", schouten e.d. bij plaatsing in Staats-Brabant patent als Brabanten.  
 31 NDR I 176 no. 384, jaar 1746.  
 32 'Ses bunderen onder Caggevinne Loovens, vijf zillen weyden onder Caggevinne Kempens, drij bunderen onder Caggevinne Kempens, vijf sillen onder Webbecom' - en andere eigendommen o.a. Rappeltse heyde.  
 33 Charlotte de Mailly: Emanuel-Ign. v. Nassau-Siegen huwde haar 1711; gescheiden 1716 - zij claimde rechten voor haar buiten echt geboren zoon; haar familie was invloedrijk, Louise-Julie de Mailly

de Nesle werd eerste maitresse van Lodewijk XV, haar zuster, Marie Anne de M. de N., hertogin van Chatauroux, tweede en voornaamste favoriete v. Lodewijk XV.

- 34 De procesgang: 'zaak (d'Ortho) komt voor Raad v. Brabant, geciteerd voor Grote Raad v. Mechelen wegens op zich getrokken wisselbrief en tenslotte weer bij schepensbank v. Mechelen, woonplaats v. d'Ortho, waarna krachten executorialen v. Raad v. Brabant, brieven tot executie werden verleend door Grote Raad v. Mechelen (aldus rapp. de Verdun, die echter geen arrest wenste - in NDR-vervolg, 1232);  
 Voor uitvoerig, gedocumenteerd verslag over Jacmain d'Ortho en deze malversaties verwijs ik naar artikel R. Spork (cf noot I), die ten dele zelfde bronnen raadpleegde, met interessante gegevens over de zuidelijke domeinen en hun ontstaan.  
 35 Het lijvig rapport-de Verdun is van 16 mei 1760, NDR-vervolg 1231.  
 36 De Jansenisten verdedigden, naar 18de eeuws concept, een Belgische Kerk - een tendens door Wenen eerst oogluikend toegelaten, daarna onder Josef II om politieke redenen geforceerd, met andere Josefinische hervormingen leidend tot opstand 1789; het concept werd opgenomen door koning Willem I, maar Jansenisme behoorde toen in België tot het verleden; 18de eeuws België en invloed aldaar v. Jansenisme beschreven door Jan Roegiers (art. 'Kerk en Staat i.d. Oostenrijkse Nederlanden' in *Algemene Gesch. d. Nederlanden*, vol. IX Haarlem 1980, p. 361-375, o.a.).  
 37 Rapporten - de Verdun en - Ardesch: 'Cordeys (drossaard) altijd in de herbergen met het laagste volk, Ryckman de Betz ('goed Brabants edelman') die, als hij zich zelden in Diest vertoonde, dan altijd in de kroegen met het gemeenste slag' (de schout); Willem V moest drossaard de Parano bevelen, 1790, na de troebelen naar Diest terug te keren.  
 38 Jean-Edmond Cox ben. secret. beide Caggevinnen 17 dec. 1762, diploma getekend door hertog v. Brunswijk als voogd v. Willem V (bij J. de Pierpont - zie noot 24) - benoeming J.E. Cox tot rentmeester 2 maart 1779, get. door Willem V, contraseign A. Ardesch (brevet bij Mw. C. de Haes te Brussel, eveneens nakomelinge v. Arnold Cox).  
 39 De kanunniken waren gequalificeerde en gegradueerde (lic.) mannen van 18 j. en ouder (soms 15 j.); benoeming door pauselijke Bul, betaling echter aan Hoogmogende Staten Gen., die daaruit protest. wees- en armhuizen betaalden en gymnas. illustre te Maastricht.  
 40 Isabelle Lousbergs dr. v. Nicholas en zijn 2de vrouw Marie-Hélène Rox - grafsteen basiliek O.L.Vrouw Maastricht (beschreven Limburgse Leeuw 1955/56) - over Nicholas zie rapport Generale Staten 1754-3809, 17 mei, p. 291 (A.R.A.), idem betreffende door hem uitgevoerde fortificaties 21 maart 1755-3810 p. 358 en 13 juni 1755: 'Nicolas Lousberch burger en Aannemer van 's Lands Fortificatiewerken te Maastricht . . . krijgt terug het betaalde v.h. paspoort voor goederen verbruikt op het eiland Sint Anthony . . . bevestigd besluit v.d. Admiraliteit . . .' (van de Mase).  
 41 Groot en Klein Asdonck onder Tessengerloo (Cagg. Kempens) gekocht in 1753 en door Arnold Cox verbouwd en park nieuw aangelegd, - door vererving bezit v. Chev. A. van den Hove d'Ertsenryck (H. van den Hove - genealogie Cox).  
 42 Cox zond ordonnanties met hervormingen v.d. Keizer aan Den Haag (kerkelijke hervorm., rechtspraak, optreden Vrijmetselaren) - rapport Lejeune.  
 43 Voor het einde v.h. oude bewind cf NDR II 740, 1791-94 (rekeningen, borderellen inz. diverse verkopingen door J.E. Cox voor Z.H.).  
 44 Extract uit Resolutiën v. Thes.-gen. en raden v. Fin. der Bat. Rep. 25 februari 1805 - instructie aansluitend op die uit oud regime, aangegroeid tot 75 artikelen (ze wisten er raad mee!) - 'domeinen afkomstig v.d. Vorst v. Nassau dienden tot verbetering van de Nationale Konstgalerij'.  
 45 Voor na-Napoleont. tijd: A.R.A. Domeinen 1813-1823 C285 207 en Dotatien 1814/15, annex BDR - Charles Cox werd bij besluit no. 10 v. 2 februari 1815 verzocht alle stukken betr. domeinen Diest en Meerhout over te nemen en als fungd. rentmr. op te treden; commissaris Temminck van de Raad en Rekenmeesteren der Domeinen bezocht Diest 9 & 10 feb. en maakte bekend 'met de trommelslag, belleman en affixie' dat hij bezit nam v. alle goederen herkomend v.h. doorlugtig huis van Oranje . . . en met last verschuldigde penningen aan Cox te voldoen - Cox stelt borgtocht v. 5.000 frs (1/3 v. domein-inkomsten), legt eed af in Den Haag op de instructie en was vanaf dec. aangesteld als rentmr. v. Diest, Meerhout, Vorst en Zichem.  
 46 2 Zusters v. Ch. Cox huwden resp. 2 broers van den Hove: Agnès met Henri van den Hove laatste Heer van Ertsenryck, lid v.d. Tweede Kamer en in 1830 v.d. belgische Constituante.

Ons actief lid, de heer Jan Bouten uit Geleen, doet sinds geruime tijd vrijwilligerswerk in het Rijksarchief in Limburg te Maastricht. 'Kind aan huis' geworden trof hij twee archiefdozen aan van het Huis Obbicht, bekend onder de inventarisnummers 1-14 en 15-24. In inventarisnummer 3 werd onderstaand, letterlijk overgenomen, 'extract' van een leenregister aangetroffen. Het register begint met Willem van Vlodrop, zoon van Willem van Vlodrop en Anna van der Donck. Zijn echtgenote Anna van der Donck was een dochter van Hendrik van der Donck en Johanne die Roever/Rover. Haar moeder, Johanna die Roever, was erfdochter van het huis Bree (= Maasbree), het gebied waar vele generaties Bouten hebben gewoond en gewerkt.

Extract uijt den Leenregister van den souverijnen Leenhove van Gelderlandt, voerende voor titel; Directorium feudorum Ducatus Gelria et Comitatus Zutphaniae, ab anno 1552; waerinne fol: 342, 343 et 344, staet als volgt;

Het Huijs te Obbicht ende de halve heerlicheijdt, ende gericht der dorpen, Biecht Papenhoven, ende Overbroeck.

In Regro C, fol. 115.

Anno 1561 heeft Willem van Vlodrop, Heere to Dalenbroeck per procuratorem te Leen ontfangen dat alinge huijs to Obbicht met Zijnen graven, ende Cingelgraven, In, ende met allen Zijnen renten, ende toebehooren, ende voort de halve Heerlicheid ende gerichtten hooge, ende leege der Dorpen van Biecht, van Papenhoven ende Overbrouck, met haeren toebehooren, mette Leenmannen, ende Laten, daer toe gehoorende wad dat van de Voorforsten van Gelre hier bevoorens, met lande luiden, ondersaten, Bembden, Weijden, bosch, broeck, In hoogen ende In leegen, in natten ende in droogen te leen gehalden, als t zelve leen van Joffre Anne van Donck Zal. op oeren aldsten soen Willem van Vlodorp Zal. geervet, Ende van den Voorn. Willem van Vlodorp, op Zijn vader Willem van Vlodrop voorn. verstorven is, Ende hem Willem van Vlodorp voorn. van Zijn soen Henrick van Vlodorp zal aenbestorven ten Zutphen-schen rechten, met een pondt goedt gelts te verheer-gewaden leenruech, Ende alsoo daerinne eenich versnijm was geschiet is 't zelve verlaten,

In Regro D, fol. 89 verso.

Anno 1564 heeft Alvera van Vlodorp per Procuratorem dit Leen ontfangen, haer aenbestorven bij doode wijlen haeren vader Willem van Vlodorp.

In Regro H, fol. 51.

Anno 1683 heeft Alvera van Vlodorp, Vrouwe to Obbicht voors, uuijt Crachte van Brieven van Octroij, daer op verworven in den jaere 1566. Dit Leen geheelich opgedragen ende gerefuteert ten behoeve van . . . van Bentijnck haeren rechten man, ende tot behoef van oer voors: mans, ender der nakinderen, van oerlen beijden Lichamen geprocreert/: de welke kinderen gehouden zullen zijn 't zelve leen naer doode van hunne voors. vader te leene t'ontfangen :/ Ende is de selve Bentijnck alsoo daer mede beleent.

In Regro L, fol 59 verso et segmentibus.

Anno 1589 heeft de voors: Alvfaert van Vlodorp, /. omme redenen aldaer verhaelt:/ dit Transport naeder geconfirmteert, Ende in allen gevalle overgedragen van doen als, 't voors: leen, aen hunne voors: kinderen, reserverende nijttemin voor haer ende haeren man Bentinck de Puchte,

In Regro M, fol. 46.

Anno 1606 heeft Jaspas Carl van Bentijnck Heer to Resse, Biecht et per Procuratorem dit Leen verheven achttervolgende 't voors: Transport bij overlijden van Zijne moeder Alafart van Vlodorp voors:

In oedem Regro M. fol 47.

Anno 1606 heeft Maximiliaen van Bronckhorst, ende Batenborch, Vrijheer to Batenborch per Procuratorem dit Leen alsoo verheven, ende ontfangen bij doode des voors: Alafart van Vlodorp zijne moeder,

In Regro . . . fol . . . et in Regro n p fol: 86 verso.

Anno 1627 3 July heeft Jo. Guille Bentinck per morten Caspari Patris dit Leen verheven:/

Accordeert bij mij  
Le Chevallier F.B. Vander Renne

## DE SONNAVILLE IN LIMBURG

R. CH. VERSCHUUR

### Inleiding

Een genealogie van het geslacht de Sonnaville is opgenomen in A.A. Vorsterman van Oyen, Stam- en Wapenboek van aanzienlijke Nederlandsche families, deel III; de gegevens van Vorsterman van Oyen zijn overigens niet steeds volledig en juist. W.J.F. Juten, Genealogische Kwartierstaten van Nederlandsche katholieken uit vroeger en later tijd, Bergen op Zoom, 2e serie 1910, vermeldt een tak van het geslacht, die niet door Vorsterman van Oyen is opgenomen<sup>1)</sup>. Over deze

tak, waarvan de leden gedurende de achttiende eeuw voornamelijk in het huidige Noord-Limburg leefden, heb ik de navolgende gegevens kunnen achterhalen. Met betrekking tot de herkomst van dit geslacht vermeldt Vorsterman van Oyen, dat het afkomstig is uit de Zuidelijke Nederlanden 'waar in verschillende gemeenten deze naam in de 16e eeuw onder de schepenen en burgemeesters voorkomt'. Deze bewerking van Vorsterman, die niet door gegevens wordt gestaafd, lijkt moeilijk te bewijzen. Slechts aantoonbaar heb ik de naam de Sonne-

ville in België kunnen achterhalen te Doornik, waar in 1539 Gabriel de Gambry huwt met Jeanne de Sonnevill<sup>2)</sup>, dochter van Jacques de Sonnevill en Catherine van den Bergh; verder bleek deze naam ook in het Rijksarchief te Doornik geen gegevens op te leveren. In Frankrijk komt een geslacht de Sonville voor<sup>3)</sup>, alsmede de naam de Sonnevill, voorafgegaan door de geslachtsnamen Préveraud en Beranger; enige verwantschap met deze families valt niet aan te tonen. Verwantschap met geslachten Sonnevill en de Sonnevill, die afkomstig uit België, in Zeeland voorkomen lijkt ook niet aanwezig; evenmin met een geslacht (Son(ne)vill, dat sinds de eerste helft van de achttiende eeuw in Maastricht voorkomt.

Verwantschap tussen de hier behandelde tak en de door Vorsterman van Oyen behandelde tak lijkt onmiskenbaar, maar kan vooralsnog niet aangetoond worden. Wellicht is de stamvader van de door Vorsterman van Oyen behandelde tak Petrus de Sonnaville identiek met de hieronder 1.7 genoemde Petrus<sup>4)</sup>.

### Wapen

Het wapen, zoals gepubliceerd door Vorsterman van Oyen en Juten, alsmede gepubliceerd en beschreven door Rietstap<sup>5)</sup>, vertoont een zilveren veld, beladen met een rood kruis; elk van de vier parten vertoont vijf groene klaverbladen. Het helmteken vertoont de hals en kop van een ooievaar met een paling in de bek; de dekkleden zijn zilver en rood. De wapenspreuk is: Ibi bene ubi cibo. Het wapen komt voor in het wapenboek van de O.L.V. Broederschap te 's-Hertogenbosch, afkomstig van Matthias Arnoldus de Sonnaville, genoemd in de hieronderstaande Genealogie onder IIa. 2<sup>6)</sup>.

### Genealogie

I Franciscus Petrus de Sonnaville, begr. Venlo 22 september 1702, gestorven als slachtoffer van een dysenterie-epidemie. Hij tr. RK Venlo 16 april 1677, Ger. Nijmegen 14 april 1678 (getuigen haar moeder, Godefridus Ingenhous en haar zwager Martinus Loosen) (att. op Venlo 2 mei 1678), Anna Bernardina Terné, geboren Nijmegen, dochter van Johannes Ternee en Elisabeth Lijsten Bitter, overl. Baarlo 8 januari 1725.

Hieruit:

- 1 Joannes Franciscus, volgt IIa.
- 2 Dionisius Josephus, ged. Venlo 20 april 1680 (get. Henricus Terné voor Petrus Franciscus de Sonnaville<sup>7)</sup> en Elisabeth Lijsten voor Mechtildis Terné).
- 3 Christiana Elizabetha, ged. Venlo 29 december 1691 (get. Franciscus Bureau voor wie Joannes Huber en Elizabeth Bitter genaemt Terné voor wie Maria Puteanus). Zij woont in 1726 te Baarlo, wanneer zij procedeert tegen de weduwe Hammes<sup>8)</sup>.
- 4 Maria Ludovica, ged. Venlo 31 augustus 1683 (get. Martinus Bucquoy voor wien Arnoldus Blommaerts en Maria Louisia Aertsens voor wie D. Anna Catharina Scholtissen).
- 5 Anthonius, volgt IIb.
- 6 Aldegundis Elisabeth Petronella, ged. Venlo 9 februari 1689 (get. Petrus Franciscus van Oeffel en Sibilla Couten).
- 7 Petrus, ged. Venlo 18 september 1691 (get. Petrus Cortoys en Catharina Ruijters).
- 8 Anna Barbara Josepha, ged. Venlo 2 juni 1695 (get. Jacobus van Blitterswijk en D'ella Jacoba Ternee).

IIa Joannes Franciscus de Sonnaville, ged. Venlo 20 februari 1679 (get. Henricus Tern voor Johannes Tern en Jacomina Tern voor Christina Puttemans). Hij is belastingontvanger van de koning van Pruisen in het overkwartier van Gelderland<sup>9)</sup>. Hij tr. Straelen 27 april 1706 (get. Sybilla Peruano en Thesia Liebers) Maria van Baerl, geb. Straelen omstreeks 1670-1673, dochter van Matthias van Baerl en Ida van Blitterswijk<sup>10)</sup>.

Hieruit:

- 1 Petronella Francisca, ged. Straelen 19 januari 1707 (get. Anthonius de Sonnaville en Ida van Blitterswijk). woont te Straelen in 1774<sup>11)</sup>.
- 2 Matthias Arnoldus, ged. Straelen 25-7-1708 (get. Bartholomeus van Baerl en Margaretha de Raedt alias Voorster voor wie Bernardina Terne), begr. 's-Hertogenbosch, St. Janskerk, 9 oktober 1776<sup>12)</sup>. Hij staat ingeschreven als medisch student aan de Leidse universiteit 26 april 1733; hij promoveert te Harderwijk 5 november 1734<sup>13)</sup>. Sinds 1734 arts te 's-Hertogenbosch, provisor van het St. Martensgasthuis. Sinds 1739 lid van de O.L.V. Broederschap, waarvan hij de functies van rentmeester, griffier en waarnemend proost vervult.

IIb Anthonius de Sonnaville, ged. Venlo 23 juni 1687 (get. Paulus van Wilick voor wie Petrus Curlinc en Theodora van Driel voor wie Elizabeth Lijsten). begr. Baarlo 9 augustus 1747, tr. Baarlo 10 april 1720 (get. Joannes Fredericus de Rhoe d'Orne en Petrus Bavier) Maria Jos(eph)ina Beurskens, ged. Baarlo 9 april 1694, dochter van Joachim Beurskens en Antonina Janssen, begr. Baarlo 8 februari 1755.

Hieruit:

- 1 Franciscus Petrus, ged. Kessel 24 januari 1721 (get. Joachim Burskens en Anna Bernardina de Sonnaville). Hij is 10 augustus 1747 ingeschreven als medisch student te Leiden, waarbij staat vermeld, dat hij afkomstig is uit Venlo; zijn voornamen staan dan in de volgorde Petrus Franciscus vermeld.
- 2 Maria Theresia de Sonnevill<sup>14)</sup>, geb. omstreeks 1730, overl. Baarlo 8 januari 1808, 77 jaar oud. In haar overlijdensacte staat als haar beroep landbouwster ('cultivatrice') vermeld. Zij tr. Baarlo 20 april 1758 (Johannes) Jacobus Bouten, ged. Baarlo 25-1-1725, zoon van Mathias Geurts (Bouten) en Catharina Mollenix, overl. Baarlo 3 maart 1786.
- 3 Maria Elisabeth de Sonnevill, geb. omstreeks 1733, overl. Baarlo 27 december 1801, 78 jaar oud. Zij tr. Baarlo 7 januari 1759 Philippus Kessels, vermoedelijk zoon van Tilmanus Kessels en Catharina Joosten<sup>15)</sup>, overl. Baarlo 3 september 1796, oud 76 jaar; hij tr. I. Angelina Hoefnagels, overl. Baarlo 27-11-1758.

### Noten:

1. Zie de achter de kwartierstaten opgenomen aantekeningen nr. 86.
2. Ch. Poplimont, La Belgique Heraldique, deel II, Brussel 1864, genealogie Cambry de Baudimont, blz. 337-340:  
V Gabriel de Gambry, chevalier des mains de l'empereur Charles-Quint, en même temps que son père (Guillaume), grand prévôt de Tournay le 29 mai 1559, et second prévôt en 1560 et 1563, mort avant son père le 4 mai 1568, épousa en 1539 Jeanne de Sonnevill, fille de Jacques et de Catherine van den Bergh, dont cinq enfants.
3. Grand Armorial de France deel 6, blz. 235, afkomstig uit Lotaringen en in de adelstand verheven in 1503, waarvan echter een afwijkend wapen wordt beschreven, namelijk een schild van sabel met daarop een gouden breedarmig kruis.

4. Volgens Vorsterman van Oyen is deze geboren in 1664; deze mededeling lijkt ongegrond en onwaarschijnlijk gezien zijn huwelijksdatum 21 november 1719 en overlijdensjaar 1746. Aantekening hierbij verdient, dat hij bij de doop van zijn derde zoon, Jacobus Joannes, te Brussel op 5 mei 1724 Petrus Franciscus wordt genoemd.
5. J.B. Rietstap, *Armorial Général*, Tome II, Gouda 1887, 2e ed., blz. 799.
6. Zie ook de wapenkaart, gepubliceerd als bijlage bij aflevering 4 van ANF 6.
7. Wellicht is hij de vader van de hier onder I vermelde Petrus Franciscus; verder is er echter niets over hem bekend.
8. Schepenbankarchief Baarlo, nr. 3128.
9. RA Limburg, Schepenbankarchief Baarlo. Acte uit 1726, waarin Hendrik Leopold baron van Baexem cautie stelt: Johan Francis de Sonnaville heeft bij amodiatie aangenomen de inkomende en uitgaande rechten alsook die van transitio in het gehele district van het overkwartier van Gelderland van syne koninklijke majesteit van Pruisen.
10. Zie voor dit geslacht van Baerl J. Verzijl, *De Maasgouw* 1950.
11. W.F.J. Juten, deel II, aantekening no. 86 vermeldt, dat zij dan een brief ontvangt van 'een harer nichten', de gravin de Bouill, die dan woont te Issoire in Auvergne. Deze vraagt om een afschrift van de huwelijksakte van François Pierre de Sonnevillle en Bernardine de Tern, de grootouders van Petronella. Deze akte was nodig, omdat een kleinzoon van de gravin de Bouill in de Orde van Malta wilde

- treden. Juten vermeldt helaas niet, waar hij deze brief heeft aangetroffen.
- De familierelatie met het geslacht de Sonnaville is onduidelijk. De kleinzoon van de gravin de Bouill, die de akte nodig heeft, is een zoon van Marie Madeleine de Bouill (ook Boulier de Chariol) en N. Macheco de Premeaux, in 1774 president van het parlement van Dijon. De gravin de Bouill, die de brief heeft geschreven, moet zijn Louise de Guillaumanche, echtgenote van Jean-Gaston de Boulier de Chariol, met wie zij gehuwd is in 1745; zij kan zelf niet afstammen van de betreffende grootouders van Petronella: haar in 1706 gehuwde ouders zijn Joseph de Guillaumanche en Gasparde de Teraule. De familierelatie zou, indien deze inderdaad bestaat, moeten lopen via de moeder van Jean Gaston de Boulier de Chariol of via het geslacht Macheco de Premeaux. Kort na 1774 treden twee leden van het geslacht Macheco de Premeaux in de Orde van Malta: Guy-Hugues in 1776 en Claude Palamde Louis in 1777; voor een van hun zal de betreffende acte opgevraagd zijn.
12. 'na een uur grood geluij'.
  13. *Album Academiae Studiosorum Gelro-Zutphanicae* 5 november 1734 'exposuit casum de hydrope orneti et Aphor 47 et 48 sectionis 6, disputavit de febre continua putrida'.
  14. Haar doop en de doop van haar zuster Maria Elizabeth zijn niet gevonden in de doopboeken van Baarlo, Kessel of Venlo.
  15. Zij tr. Baarlo 31-1-1703 en laten te Baarlo van 1703 tot 1723 tien kinderen dopen. Wellicht is Philippus Kessels identiek met Giulelmus Albertus Ferdinandus, ged. Baarlo 21-1-1721.

## EEN NIEUWE TOEKOMST VOOR BERG AAN DE MAAS ENIG MONUMENT

J.H. STRJKERS

### Aantekeningen over bouw, restauratie én bewoners

#### Opening

Op vrijdagmiddag 28 september 1990 opende wethouder J. Driessen van de gemeente Stein officieel het gerestaureerde pand Kerkstraat 16/16A in Berg aan de Maas. In deze voormalige vakwerkboerderij zijn thans vijf appartementen en het kantoor van de woningvereniging "Urmond" gevestigd.

Omdat de woningvereniging "Urmond", eigenaar van dit gerestaureerde pand, dit jaar ook nog zeventig jaar bestond, heeft uw hoofdredacteur op hun verzoek een gedenkboek geschreven. Hierin is een hoofdstuk opgenomen over de geschiedenis en verval van deze Bergse vakwerkboerderij, haar bewoners en de uiteindelijke restauratie.

Met name dit artikel vindt u hieronder in zijn geheel afgedrukt. Het past in de filosofie van de hoofdredacteur om uw tijdschrift meer variatie te geven.

#### Algemeen

Hoewel niet helemaal opgetrokken in vakwerkbouw ontleent het monumentaal pand Kerkstraat 16/16A in Berg aan de Maas voor een belangrijk gedeelte hieraan haar schoonheid. Dit vanwege de zeer decoratieve bouwvorm en de bescheiden ongeunstelde architectuur van deze constructiemethode, waarbij wanden samengesteld zijn uit houten stijlen, verbindingbalken en steunbalken en zodoende open vakken vormen, opgevuld met vlechtwerk van takken of latten. Hierover werd leem gestreken. In combinatie met zijn speklagen van afwisselend baksteen en mergel kan deze voormalige dorpsboerderij, anno 1990, met recht als het mooiste monument van het oude Maasdorp worden betiteld.

Een monument dat voor de restauratie door de Rijksdienst voor de Monumentenzorg als volgt werd omschreven:

'Hoeve met binnenplaats; woonhuis XVII, van baksteen met speklagen; beide andere vleugels van vakwerk met geschoord dakoverstek aan de binnenplaats. De twee panden uit de 17e eeuw zijn van eenvoudige, doch harmonische architectuur en van oudheidkundige waarde.'

Wat betreft zijn geheel is deze hoeve een typisch Midden-Limburgse hoeve, bestaande uit drie vleugels en een poortgevel om een binnenplaats. Het belangrijkste verschil met de Zuid-Limburgse hoeve is het ontbreken van een poortgebouw. In vroeger dagen werd de thans openliggende binnenplaats afgesloten door een lage poortmuur.

De reeds genoemde speklagen kan men vinden aan het woonhuis en aan de buitendelen van het muurwerk van de schuur. Het vakwerk bevindt zich aan de muren van de schuur aan de zijde van de binnenplaats. Voor de restauratie waren deze open vakken gevuld met bakstenen en grote stukken oud 'flitswerk' (= vlechtwerk) met hieroverheen leem gestreken. Dit was een gebruikelijke werkwijze voor de minder rijke boerenhoeve.

Bij nadere bestudering van het pand valt op dat de kopse gevel van het woonhuis architectonisch niet helemaal past in het geheel. De voorgevel zonder zijn speklagen komt meer overeen met de andere reeks typisch kopse langgevelwoningen in de Kerkstraat. Een voorzichtige conclusie is dan ook, dat deze gevel er in de negentiende eeuw opnieuw tegenaan is gebouwd.

#### Bewoners

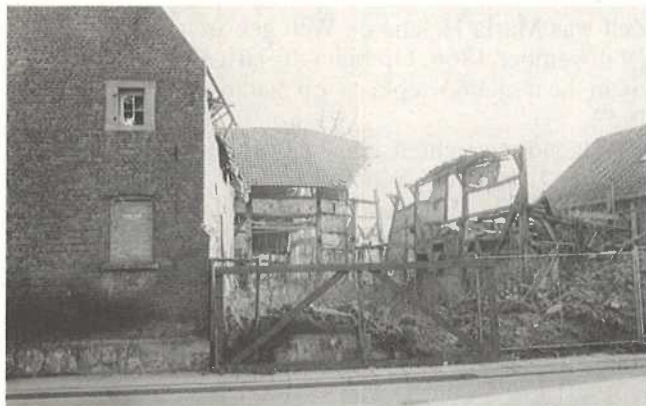
Wie de bouwer is geweest van een van Bergs grootste boerderijen, valt moeilijk na te gaan. De na de restauratie teruggeplaatste jaarsteen in de top van de rechtervoorgevel met het opschrift 'AO 1771 CB, PB ANO 1706' geeft wel aanwijzingen over de ouderdom van de hoeve

in zijn huidige bouwvorm. Van tevoren kan er een woning hebben gestaan, die bijvoorbeeld in zijn geheel in vakwerk was uitgevoerd. Gezien de twee jaartallen in de jaarsteen lijkt het niet onwaarschijnlijk dat het woonhuis in 1706 (door een zekere PB?) is gebouwd c.q. herbouwd in baksteen en de nog in vakwerk gebouwde schuren in 1771 zijn verstevigd door het optrekken van muren met speklagen aan de straatkant en aan de zuid-west kant. Of deze theorie juist is, valt moeilijk te bewijzen. Wel zijn door het vinden van de met zekerheid oudst bekende eigenaar van het toen nog ongedeelde complex, namelijk Carolus Bovens uit Urmond, de initialen CB van de jairstenen ontcijferd. Carolus Bovens woonde echter met zijn vrouw Elisabeth Peters in de eertijds 'Vrijheid Urmond', zodat de boerderij door iemand anders bewoond moet zijn geweest. Carolus (of Karel) Bovens werd geboren te Urmond op zaterdag 10 januari 1728 als zoon van Wilhelmus Bovens en Maria Cle(y)ans. Op zaterdag 6 november 1751 trouwde hij in zijn geboorteplaats met Elisabeth Peters, afkomstig uit het naburige Berg aan de Maas. Getuigen bij dit huwelijk waren Joannes Peters en Maria Sibilla Bovens. De bruid kwam, zoals gezegd, ter wereld in Berg aan de Maas en werd op maandag 4 juli 1729 gedoopt als dochter van schepen Theodorus Peters en Anna Wolff. Haar ouders hadden elkaar op donderdag 29 september 1718 het ja-woord gegeven in het Bergse parochiekerkje.

Het echtpaar Peters-Wolff behoorde in hun tijd zeer zeker tot de Bergse notabelen. Verschillende kinderen van hen traden weer in het huwelijk met telgen uit goeude Urmondse families. Het grafkruis van Anna Wolff († 1759) is tot op de dag van vandaag bewaard gebleven en staat op het voormalige kerkhof rondom de Bergse parochiekerk.

Hoewel niet bewijsbaar, lijkt het erop dat Carolus Bovens de hoeve in Berg aan de Maas via zijn schoonouders in bezit heeft gekregen. Voordat hij trouwde met Elisabeth Peters was Carolus Bovens reeds bekend met de familie Peters, want op zaterdag 1 juni 1748 was hij getuige bij het huwelijk van zijn broer Mathias met Joanna Maria Peters; een zuster van zijn latere vrouw Elisabeth.

Als de theorie juist is, dat de hoeve van tevoren het eigendom was van schepen Theodorus Peters, dan is de hoeve na het overlijden van Theodorus op vrijdag 11 maart 1768 in eigendom overgegaan naar schoonzoon Carolus Bovens. Drie jaar later, 1771, volgde een renovatie of verbouwing, die werd vastgelegd in de eerder genoemde jaarsteen in de rechtervoorgevel. Grote vraag blijft wie er



*Toestand pand na instorting, eind 1987.*

daadwerkelijk in de hoeve heeft gewoond in de periode dat Carolus Bovens uit Urmond eigenaar was. Aannemelijk lijkt het, dat gezien het feit dat een broer van Carolus Bovens, Mathias, getrouwd was met een zuster van zijn vrouw en in Berg woonde, dit echtpaar M. Bovens-Peters in eerste instantie inwoonde bij hun schoonouders, resp. ouders Theodorus Peters en Anna Wolff. Hun dochter Joanna Maria Peters, echtgenote van Mathias Bovens, overleed op jonge leeftijd op dinsdag 22 november 1757.

Mathias Bovens hertrouwde op dinsdag 3 juli 1759 met Sibilla Jansen. Zij waren verwant in de derde graad. Een zoon uit het eerste huwelijk van Mathias Bovens en Joanna Maria Peters, Wilhelmus Casparus Bovens, trouwde in Berg op zondag 17 juni 1781 met Maria Sibilla Houbens. Verschillende jaren was hij 'Vorsteh' (burgemeester) van Berg. Deze woonde echter in het latere pand Berger Maasstraat 8, op de hoek Koningstraat-Berger Maasstraat, met zijn klokvormige topgevel. In 1799 werd de eerste volkstelling gehouden (onder het Frans bewind). De 72-jarige eigenaar, Carolus Bovens woonde toen met zijn 70-jarige vrouw Elisabeth Peters in Urmond. In hetzelfde jaar overleed schepen Carolus Bovens op dinsdag 24 december. Hij was de een na laatste Urmondenaar, die in de huidige oude Sint Martinuskerk op donderdag 26 december 1799 werd begraven. Elisabeth Peters overleed te Urmond op zaterdag 1 augustus 1807.

#### Huur

Op dinsdag 20 april 1824 werd voor notaris Johan Winand Boots te Urmond een huurovereenkomst verleden tussen oud-burgemeester Christian Heyen uit Urmond (schoonzoon van wijlen Carolus Bovens) en dagloner Michiel Houben.

Het ging hier om 'Een huis met schuur, stalling en moestuyn, te zamen groot aan maten omtrent vijf vierkante roeden te Berg voorschreven gelegen, reinende ter eenre de weduwe Leonardus Wenmekers, ter andere Hendrik Demandt, eene hoofd de straat, ander hoofd den heer verpachter'.

In de overeenkomst werd bepaald dat Michiel Houben een huurprijs van f 15,12 per jaar moest betalen, overeenkomend met een maandelijks huur van f 1,26. Alle andere lasten van de woning kwamen eveneens voor rekening van de huurder. Gezien het feit dat deze woning grensde aan het woonhuis van de weduwe Wenmekers is het zo goed als zeker dat het hier handelde om het latere pand Kerkstraat 16/16A.

Genoemde Michiel Houben was toen ruim twee jaar getrouwd met Anna Maria Hendriks, gedoopt in Berg op zondag 20 december 1795 en dochter van Hendrikus Hendriks en Maria Helena Custers (Kusters).

Michiel Houben kwam eveneens in Berg ter wereld en werd gedoopt op donderdag 9 mei 1793 als zoon van de uit Obbicht afkomstige Mathijs Reinier Houben en Ida Ponzing. Het jonge echtpaar Houben-Hendriks bleef hier waarschijnlijk wonen tot aan de openbare verkoop van de nalatenschap van wijlen de echtelieden Karel Bovens en Elisabeth Peters. Deze verkoop vond plaats op 18 juni 1832 en werd voor notaris Johan Winand Boots uit Urmond verleden.

Erfgenamen van de nalatenschap waren:

- De kinderen van wijlen Johanna Maria Ida Bovens, getrouwd geweest met Christian Heyen.



- Kleinzoon Karel Renier Bovens (zoon van Martinus Ludovicus Bovens en Catharina Elisabeth Pekels), burgemeester van de gemeente Born.
- Kleindochter Maria Joseph Sophie Wallerand (dochter van Anna Sibilla Bovens, overleden te Grandrieu (B) en gehuwd geweest met een zekere Wallerand).
- De kinderen van wijlen Anna Catharina Bovens, ontsproten in haar huwelijk met Mathijs Ladin, wonende te Bruggen.
- Johannes Wilhelmus Bovens, R.K. Priester, wonende te Swolgen.
- Karel Jacob Bovens, grondeigenaar, wonende te Maashees.

De nalatenschap was verdeeld in vier delen, die apart werden geveild, namelijk de woning, en een drietal grote percelen land in de buurt hiervan en gelegen tegenover de kerk.

Michiel Houben, nu herbergier en landbouwer genoemd, kwam als hoogste bieder uiteindelijk in het bezit van het pand voor de som van f 460,--.

In de verkoopakte werd dit pand als volgt omschreven: 'Een huis met schuur, stalling, misthof, moestuin en verdere aangehoorigheden te Berg tegenover de Kerk gelegen, te zamen groot aan maten omtrent zes roeden zestien ellen vierkantig, reinende van een Zijde Theodor Wenmekers, en de weduwe Theodor Kranssen, ter andere Zijde en een hoofd de straat /:zegge:/ ter andere Zijde de verkopers zoo als ook ander hoofd de verkopers'. Uit het huwelijk van Michiel Houben en Anna Maria Hendriks ontsproten zes kinderen. Een dochtertje, Agnes Maria, overleed op anderhalf-jarige leeftijd op donderdag 4 december 1828.

Landbouwer-herbergier Michel Houben overleed in zijn geboorteplaats op 17 of 18 december 1864. Zijn echtgenote overleefde hem nog bijna vier jaar. Zij verwisselde het tijdelijke voor het eeuwige op woensdag 25 november 1868.

#### Deling pand

Op maandag 4 januari 1869 werd overgegaan tot scheiding en deling van hun nalatenschap. Dit gebeurde ten overstaan van notaris Jan Baptist Nozeman te Urmond. Erfgenamen waren:

- Hendrik Houben (later gemeente-ontvanger van 1884 tot 1902), getrouwd met Beatrix Demandt.
- Maria Helena Houben, getrouwd met Egidius Lambertus De Welf.
- Leonard Houben, getrouwd met Maria Helena Wage-mans.
- Mathijs Renier Houben, getrouwd met Maria Sibilla Dohmen.
- Michiel Houben, ambtenaar 's Rijksbelastingen en wonende te Maastricht, getrouwd met Maria Catharina Bouwmeesters.

De nalatenschap werd verdeeld in vijf loten. In lot A zat onder andere 'De voorste kamer en klein kamertje, de keuken, de stallingen tot aan de schuur (de groote) den halven mesthof, dit alles aan de straatzijde, groot twee roeden veertig ellen, te nemen uit een grooter huis bekend op het kadaster voor het geheel sectie A nummer 1555, ter grootte van vier roeden vijf en zeventig ellen. Lot B bestond onder andere uit 'De achterste kamer met

den kelder, de groote schuur en den halven mesthof, dit alles aan de boomgaard zijde met den kelder te nemen uit een grooter huis groot dit gedeelte twee roeden en vijf en dertig ellen, bekend op het kadaster voor het geheel sectie A nummer 1555 ter grootte van vier roeden vijf en zeventig ellen.

De achterliggende tuin en boomgaard van de boerderij werd eveneens in tweeën gedeeld en ondergebracht in de loten A en B.

Lot C bestond uit een huis met boomgaard en tuin in de Steeg (sectie A, nrs. 658, 659 en 661) met enkele percelen land.

De andere twee loten D en E bestonden uit 6 respectievelijk 5 percelen land.

De waarde van ieder lot werd geschat op duizend gulden. Na loting tussen de erfgenamen viel lot A, zijnde het voorste gedeelte van het pand, aan Maria Helena Houben, getrouwd met Egidius Lambertus de Welf. Het achterste gedeelte, lot B, viel aan Mathijs Renier Houben, getrouwd met Maria Sibilla Dohmen.

Vanaf die tijd bewoonden twee families de monumentale hoeve aan de Kerkstraat.

#### Bewoners pand Kerkstraat 16 (vanaf 1869)

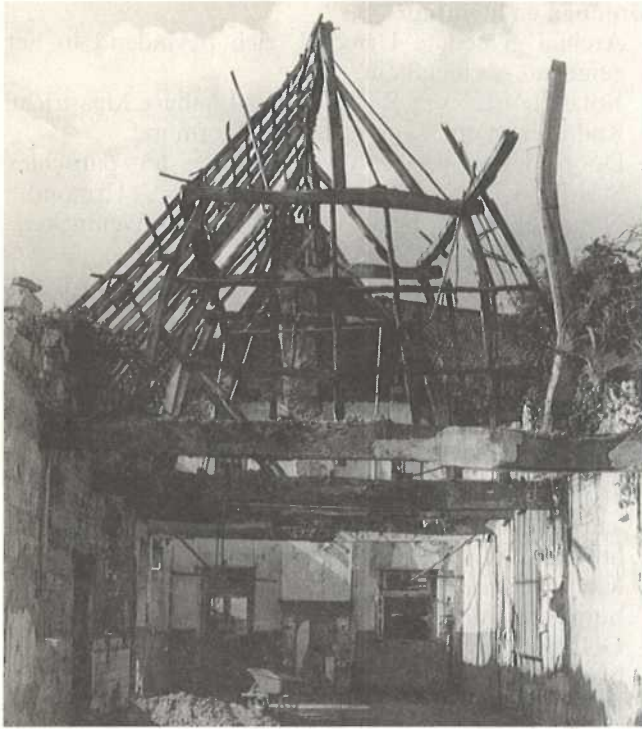
Na de deling van de boerderij werd ook de gehele inboedel van wijlen de echtelieden Michiel Houben en Anna Maria Hendriks bij opbod en in het openbaar verkocht. Dit gebeurde 'ten sterfhuize van de weduwe Michiel Houben', op dinsdag 5 en donderdag 7 januari 1869. De totale opbrengst van deze tweedaagse mara-thon was f 412,55. Hierbij was de koe, die f 63,-- had opgebracht, inbegrepen.

Het leven ging hierna weer zijn gewone gang. Maria Helena Houben en haar echtgenoot Egidius Lambertus de Welf bleven na de deling in 1869 tot aan hun dood wonen in het voorste gedeelte van de boerderij, waar de landbouwersstiel werd uitgeoefend. Zij werd geboren in Berg op woensdag 10 november 1824 en overleed op donderdag 8 augustus 1895 als weduwe. Haar echtgenoot, Egidius Lambertus de Welf was haar reeds op 18 juni 1878 ontvallen. Hij was afkomstig uit het Belgische Grootloon, waar hij op 20 december 1814 het levenslicht had aanschouwd.

Op vrijdag 20 september 1895 vond de scheiding en deling plaats tussen de kinderen van het echtpaar De Welf-Houben. De woning ging over naar dochter Maria Helena de Welf. Deze was op dinsdag 30 oktober 1888 in het huwelijk getreden met Johannes Hendrikus Wenmekers, geboren in Berg op maandag 20 september 1858 en overleden aldaar op donderdag 17 mei 1934. Zelf was Maria Helena de Welf geboren op donderdag 29 november 1866. Op bijna 86-jarige leeftijd overleed zij in haar geboorteplaats op zaterdag 27 september 1952.

De eigendomsrechten gingen over naar zoon Michiel Egidius Lambertus Wenmekers en zijn zuster Maria Helena Sibilla Wenmekers c.q. Wenmakers. Giel was ongetrouwd en was lange tijd kassier van de Bergse Rabobank. De financiële transacties vonden plaats in de 'gooj kamer'. Hij overleed op 14 juli 1965.

Maria Helena Sibilla Wenmakers werd ruim zeventig jaar. Zij overleed in haar geboortehuis op maandag 22 februari 1960. Hierna was tot 1971 hun broer Theodorus Hubertus Wenmekers eigenaar van het pand Kerkstraat 16. (Hij was van 1948 tot 1956 secretaris/penning-



*Woonhuis pand bij begin restauratiewerkzaamheden.*

meester was van de Woningvereniging Urmond). In 1971 werd de kadastrale tenaamstelling van het pand gewijzigd, omdat de kinderen van Theodorus Hubertus Wenmekers, door het overlijden van hun moeder, Maria Elisabeth Wenmekers-Kurvers in 1970, mede-eigenaar werden. Theodorus Hubertus Wenmekers overleed op maandag 3 september 1979.

Tijdens een openbare verkoop op dinsdag 3 februari 1981 ging in café Wagemans-Ploem ten overstaan van notaris N.H.M. Kreijn uit Brunssum het pand Kerkstraat 16 in eigendom over naar de Limburgse Monumentenstichting.

#### **Bewoners pand Kerkstraat 16A (vanaf 1869)**

De eerste bewoner van het gedeelde complex 16A aan Bergs voornaamste doorgangsweg van die tijd, Mathijs Renier Houben, trouwde op woensdag 26 april 1865 in de Bergse parochiekerk met Maria Sibilla Dohmen.

Ruim 18 jaar lang heeft hij kunnen genieten van zijn nieuw verworven bezit. Hij overleed op dinsdag 30 oktober 1883. Uit hun huwelijk werden vier kinderen geboren, namelijk Hendrikus Michiel, Johannes, Maria Helena en Maria Catharina Houben.

Na het overlijden van de weduwe Houben-Dohmen op dinsdag 18 oktober 1892 werd op zondag 10 december 1894 overgegaan tot scheiding van de nalatenschap van de echtelieden Mathijs Renier Houben en Maria Sibilla Dohmen.

Het huis met 'aanhorigheden', erf, schuur, stalling en tuin (groot 530 m<sup>2</sup>) werd met nog een perceel land na loting toegewezen aan zoon Johannes Houben, geboren woensdag 17 februari 1869, en dienstknecht te Sittard. De waarde hiervan bedroeg in totaal zeshonderd en vijf gulden.

Vier jaar later verwisselde de woning weer van eigenaar. Zijn in 1894 nog minderjarige zuster Maria Catharina trouwde op zaterdag 24 oktober 1896 met Joannes Wilhelmus ('Helm') Demandt. Vermoedelijk woonde zij nog

in het ouderlijk huis en dit bleef ook zo na hun huwelijk. Twee jaar later werd besloten om het huis te kopen en vanaf 1898 kon het echtpaar Demandt-Houben zich eigenaar noemen van het pand 16A. Helm Demand speelde een vooraanstaande rol in het Bergse gemeenschapsleven. Hij was kerkmeester, mede-oprichter van de Bergse harmonie en de Boerenleenbank. Tijdens zijn leven werd hij zowel Koninklijk als Pauselijk onderscheiden.

Op zaterdag 17 november 1951 overleed zijn echtgenote Maria Catharina Houben. Helm bleef nog tot in de tweede helft van de jaren vijftig in zijn huis wonen met kleinzoon Wil Vaessen als huisgenoot. In 1956 trok hij in bij zijn dochter Janna, getrouwd met Lei Vaessen. Op 93-jarige leeftijd overleed hij aldaar op maandag 3 september 1962. Zijn woning stond toen al verschillende jaren leeg en bleef dit tot aan de restauratie.

In 1985 ging het pand Kerkstraat 16A van de erven Demandt-Houben in eigendom over aan de Limburgse Monumentenstichting, vertegenwoordigd door Mr. H. Dobbelstein. Inmiddels is het totaal complex na restauratie overgegaan naar de Woningvereniging.

#### **Verval**

Na het vertrek c.q. overlijden van de laatste bewoners bleven de panden Kerkstraat 16 en 16A onbewoond. Zoals reeds vermeld verliet in 1956 Helm Demandt zijn woning, de laatste bewoner van het pand Kerkstraat 16A, terwijl het pand Kerkstraat 16 door het overlijden van Michiel Wenmekers in 1965 leeg kwam te staan.

Deze kommervolle situatie bleef zo tot aan de restauratie. Inmiddels was het pand Kerkstraat 16, eigendom van de familie Wenmekers, onder Monumentenzorg geplaatst. Dit in tegenstelling tot het pand Kerkstraat 16A, dat hoewel bouwkundig een geheel vormend met het pand nr. 16, deze status nooit heeft gekend ...

In de jaren 1975-1976 werden plannen ontwikkeld om het complex geheel te slopen en weer op te bouwen in het Openluchtmuseum te Arnhem. Het bleef echter bij plannen. Inmiddels verslechterde de bouwkundige staat zinderogen. Wind en regen kregen steeds meer vrij spel en iedere dag viel er weer een dakpan of steen naar beneden. De buurtbewoners en cultuurminnend Berg aan de Maas moesten met lede ogen aanzien hoe dit monumentaal pand steeds meer verloederde. Tussen Kerstmis en Oudjaar 1987 was het zover en begaf de vakwerkschuur het. Veel bleef er toen niet meer van de schuur overeind staan.

Het zou nog meer dan een jaar duren voordat een voldane wethouder Jo Driessen bekend kon maken, dat de financiering van de broodnodige restauratie rond was. Dit na twee jaar intensief onderhandelen door hem met Monumentenzorg en andere instanties bij Rijk en Provincie.

#### **Restauratie**

Na een uitvoerige uiteenzetting door de heer J. Krekels, die de onderhandelingen namens de Woningvereniging met de Limburgse Monumentenstichting en de gemeente Stein had gevoerd, nam de Ledenvergadering op 10 oktober 1988 het plan van het bestuur over om in de monumentale panden Kerkstraat 16 en 16A vijf woningen en een kantoor van de Woningvereniging te realiseren. De totale kosten bedroegen f 1.466.460,--. Reeds in de Ledenvergadering van 21 september 1987

werd er groen licht gegeven om te onderzoeken of bovengenoemde combinatie mogelijk was. Dit bleek inderdaad een haalbare kaart te zijn, want begin 1989 volgde de aanbesteding van dit uniek project. De laagste inschrijver was de combinatie Keulen/Gorissen.

Op 16 juni 1989 begon de aannemer de ingestorte vakwerkschuur op te ruimen. Na de bouwvakvakantie 1989 werd daadwerkelijk begonnen met de herbouw c.q. restauratie-werkzaamheden van de boerderij. Alleen de muren van het woongedeelte aan de linkerkant bleven overeind. De schuur aan de straatkant werd met oude, originele veldbrandstenen in de oude toestand herbouwd, inclusief de teruggevonden jaarsteen.

Concessies waren echter onvermijdelijk. Met name het achterste gedeelte van de vroegere schuur moest om financiële redenen jammer genoeg in nieuwe bakstenen worden opgetrokken.

Het meest authentiek gebleven gedeelte van de voormalige dorpsboerderij is het linker woongedeelte, waar nagenoeg nergens de bestaande structuur is doorbroken. Oogstrelend en gezichtsbepalend is zonder twijfel de schilderachtige binnenplaats van het fraai gerestaureerde pand, welke menige voorbijganger in grote bewondering stil doet staan.

#### Bronnen en literatuur

- Archief gemeente Urmond, zich bevindend in het gemeente-archief Stein.
- Notariële archieven, Rijksarchief in Limburg, Maastricht.
- Kadaster en openbare registers, Roermond.
- Doop-, Huwelijks-, en Overlijdensregisters parochies St.-Michael Berg a.d. Maas en St.-Martinus Urmond.
- Notarisakten in bezit van de familie Wenmekers-Kurvers, Berg a.d. Maas.
- Collectie bidprentjes, Harry Strijkers Berg a.d. Maas.
- Eggen, Coen: Vakwerkbouw in Limburg, Weert 1989.
- Kerkstraat 16/16A te Berg aan de Maas, in: Een toekomst voor het verleden, 12,5 jaar Limburgse Monumenten Stichting, Maastricht, 1986.
- Knoors, J.A., Grote en kleine monumenten in Berg en Urmond, in: 'Overmunthe', 1978, blz. 195.
- Strijkers, J.H., Grote en kleine monumenten in Berg aan de Maas en Urmond, in: Historisch Jaarboek voor het Land van Zwentibold, 1981, blz. 125.
- Monumentale hoeve gedeeltelijk ingestort, in: Limburgs Dagblad 29-12-1987.
- Geld bijeen voor restauratie in Berg, in: Limburgs Dagblad 2-12-1988.
- Boerderij Berg aan de Maas verbouwd, in: De Limburger 2-12-1988.

## LIMBURGERS BUITEN LIMBURG

*Abschrift des zweitältesten Kirchenbuches der evangelisch reformierten Gemeinde Otzenrath, Sammlung Müllers Nr. 38, Bd. I, S. 100 im Stadtarchiv Mönchengladbach:*

Anno 1810, den 15ten Julii ist getaufft: Catharina Sophia von Voerendaal; Eltern: Eheleute Johann Nicolaus Platz von Voerendaal und Gertrud Platz haben eigentl(ich) zu Voerendaal einige Zeit gewohnt, die Frau ist aber zu Gatzweiler niedergekommen und ich habe dasselbe aldorten zu Gatzweiler getaufft. Zeugen: Diederich Grube, Friedrich Platz, Maria Catharina Niessen und Sophia Quack.

Nr. 38, Bd. I, S. 150:

Anno 1809 den 15ten October sind zum Hl. Ehestande

angekündigt: Johann Nicolas Platz, weil(and) Johann Philipp Platz und Maria Catharina Niessen ehel(icher) Sohn von Voerendaal; auch daselbst Asoient (!) der Mairie Voerendal, Glied der reformierten Gemeinde von Herlen, mit Anna Gertraud Platz, des Friedrich Platz und Sybilla Veronica Roelen ehel(iche) Tochter von Gatzweiler; diese sind den 18ten dito nach beigebrauchtem Lossbrief des Bräutigams und des Gatges Testibus Friedrich et Johannes et Arnoldus Platz, Anna Gertraud Conrads von mir eingeseget worden den 18ten dito.

*Albert Houtermans, Ernst-Brasse-Strasse 23, D-4050 Mönchengladbach (Deutschland).*

## DECES A L'HOPITAL DE BAVIERE A LIEGE (1819-1832)

Le VVF à Oostende possède la Photocopie d'un registre des décès survenus à l'Hospice (= Hopital) de Bavière de Liège, entre 1819 et 1832. Je l'ai dépouillé pour en extraire certains renseignements qui pourraient intéresser mes confrères du LGOG. J'ai été très étonné que sur un laps de temps quand-même assez long, on n'y trouve que 13 décès! On peut se demander comment ce registre est allé se perdre en Flandre Orientale, sans doute en provenance d'un récupérateur de papiers, mais on ne peut que déplorer de ne pas en avoir une plus grande série.

BUHLER Baptiste-Pierre-Jacques, 51 ans, né à Maastricht, époux en 2e nocés de Marie-Barbe GRINDORGE; fils d'André B. et de Marguerite JACOBS, décédé; † 26-4-1823 d'hydropisie.

CRAMER Hermine-Louise, 54 ans, née à Delsden, prov. Overijssel, veuve de Louis Drelsen; fille de Jean-Guillaume et de Suzanne PIETMAN ou PUTMAN (décédés tous deux); † 14-7-1822 de rhumatisme.

DEDRICH Catherine-Elisabeth, 47 ans, fille de boutique, célibataire, fille de Jean et Jeanne FRESART (décédés à Maastricht); † 28-10-1831 de dévoiement.

DEREKER Thérèse, 16 ans, née à Amsterdam, célibataire, fille de Francois et de Jeanne Degrote (décédés); † 10-4-1825 de phtisie.

KERVERS Catherine, 43 ans, née à Sittart, épouse de Jean JOKIN; fille de Hendrix et Elisabeth SENMEKERS (décédés); † 11-1-1827 de colite.

LAPAILLE Marie-Agnès, 55 ans, née à Maastricht, célibataire, fille de Jean-Nicolas et de Dieudonnée (Mas?) PIIMONT; † 7-2-1820 de catharre.

OCONNOR Catherine, 28 ans, née à Demerary, colonie de Batavia, célibataire, fille de Samuel, capitaine de vaisseau, décédé, et de Elisa CHELDIN, sans profession; † 10-4-1824 de phtisie.

RAWESIN Marguerite, 68 ans, née à Ste Gertrude-Maastricht, tricoteuse; veuve de Nicolas CARLIER, peintre; fille de Nicolas et de N?, décédés, † 27-5-1820 d'ulcère à la jambe.

ROSE Marie-Sophie, 70 ans, née à Sittart, veuve de Guillaume POSSON; fille de Guillaume et de Marie ROUCHE (décédés); † 1-7-1826 de paralysie.

SERGEANT Jeanne, 39 ans, née à Amsterdam, journaliste, célibataire; fille de Jean-Claude, † Paris et de Jeanne HAVASSE † Liège; † 18-2-1832 de fièvre.

VAURCEMPTS Jean-Antoine, 41 ans, née à Maastricht, ébéniste, célibataire; fils de Jean-Antoine et de Elisabeth BOTY (décédés à Maastricht); † 4-1-1832 d'un ulcère atonique.

VAUSE Hélène, 24 ans, née à Maastricht, couturière, célibataire; fille de Joseph et de Marie GHUYSEN (décédés à Maastricht); † 20-4-1827 de toux.

VOUGREMME Marie, 9 ans, célibataire; fille de Michel (†) et de Gertrude ROUTERS; † 23-12-1822 de brûlure.

**Jacques Detro,**  
*Rue de Féttinne, 99, B-4020 Liège (Belgique)*

## DE PROTESTANTSE FAMILIE HUPKENS

### Aanvullingen c.q. rectificaties

In nummer 2 van het tijdschrift, jaargang 18, is door onverklaarbare oorzaak een gedeelte van de tekst van bovengenoemd artikel (blz. 36) weggevallen. Om deze reden laten wij hierbij nu de volledige inleiding van de bijdrage van ons aktief lid, Mr. A.M.A. Maassen volgen:

### II. De protestantse tak van de Maastrichtse familie Hupkens

Zoals hiervoren beschreven is, beroept vader Hupkens, in zijn pleidooi om het huwelijk van zijn dochter doorgang te laten vinden, zich op het feit dat hij tot de oudste gereformeerde families van de stad behoort. Dit was aanleiding om te gaan zoeken in de lijst van Ds. Philippus Ludovicus, vermeld in noot 13. Daarin werd de naam Simon Hopkens gevonden, welke naam m.i. te vereenzelvigen is met Hupkens.

Terug redenerend van vader Renerus Hupkens, wiens eerste zoon Dionys heet, werd aangenomen dat de vader van Renier ook zo heette. Als er een Simon Hupkens

was, die een zoon Dionys had, dan was de zaak rond, want Dionys' eerste zoon heette nl. ook Simon. En in het NH-huwelijksregister werd inderdaad een Simon Hupkens aangetroffen. Toen bleek dat zijn echtgenote ook op de lijst van Ludovicus voorkomt, bestond er voor mij weinig twijfel meer over de afstamming van Renerus Hupkens. Wel moest toen nog gezocht worden naar de (voormalige) katholieke familie Simon Hupkens, want, gelet op de huwelijksdatum van diens zoon Dionys, moest deze vóór 1632 geboren en dus katholiek zijn gedoopt. Tevens kan daaruit worden afgeleid dat het huwelijk van Simon in het NH-register een tweede huwelijk is, met andere woorden dat Simon toen weduwnaar was. De Simon die aan de "voorwaarden" voldeed, is als stamvader van de protestantse tak aangenomen. In het navolgende zijn de genoemde data steeds uit de Nederlands Hervormde doop, trouw- en begraafregisters, tenzij anders vermeld, waarbij de "W" staat voor Waalse kerk. De beide cijfers achter de data verwijzen naar resp. het deel en de blz. van de voornoemde DTB's.

### *Huwelijk*

*Het huwelijk is een loterij waarin de mannen hun vrijheid op het spel zetten en de vrouwen hun geluk*

*Mme de Rieux*

### *Mensen*

*Er zijn voor de mens slechts drie grote gebeurtenissen:  
geboren worden, leven en sterven;  
hij merkt niet dat hij geboren wordt, hij lijdt doordat hij moet sterven en  
hij vergeet te leven*

*Jean de La Bruyère*

1260. Joannes Coeninx(Coninx), tr.

1261. Ida Janssen, overl. Heer 12-4-1696.

Uit dit huwelijk zijn te Meerssen gedoopt:

1. Michael, ged. 27-1-1652 (get. Petrus Smeets en Elisabeth Baggen)(zie 630);
2. Joannes, ged. 27-1-1652 (get. Petrus Wiens en Maria Fabritius);
3. Mathias, ged. 10-5-1655 (get. Joannes Jaspers en Ida Thielen).

1262. Joannes van Scharn, brouwer, tr.

1263. Sophia Rutten, overl. Heer 24-9-1661 (tr. 1. Wouter Knibbens).

Uit dit huwelijk zijn geboren:

1. Aleydis, geb. ca 1647, tr. Heer 8-2-1665 Petrus Lousberg;
2. Catharina, geb. ca 1649, tr. Wynandus Kicken;
3. Anna, geb. ca 1650, tr. Ambrosius Thijssen;
4. Maria, geb. ca 1652 (zie 631);
5. Servatius, ged. Heer 17-9-1656 (get. Nicolaus Slijpen en Anna Blanckarts).

Hij bezat een huis te Maastricht gelegen op de "Saterdagsmarkt".

1270. Joannes Houben, ged. Cadier 12-10-1621, overl. ald. 28-2-1698, tr.

1271. Joanna Pelsers, overl. Cadier 31-1-1700.

Uit dit huwelijk zijn te Heer gedoopt:

1. Leonardus, ged. 12-10-1654 (get. Egidius v/d Linden en Barbara v/d Eyck), overl. Cadier 24-5-1743, tr. ald. 31-1-1699 Odilia Mees, de weduwe van zijn broer;
2. Petrus, ged. 29-8-1657 (get. Martinus Kevers en Anna Pelsers), overl. Cadier 24-11-1728, tr. 1. als. 22-6-1682 Petronella v/d Berg, tr. 2. Maria Riems, tr. 3. Bemelen 16-2-1701 Ida Derdanen;
3. Joannes, ged. 11-7-1660 (get. Petrus Lemmens en Gertrudis Pelsers);
4. Catharina, ged. 4-6-1662 (get. Martinus Mertens en Margaretha Aussems) (zie 635);
5. Egidius, ged. 17-2-1664 (get. Joannes Jordaens en Petronella Kicken), overl. Cadier 6-6-1698, tr. Odilia Mees;
6. Joannes, ged. 19-8-1666 (get. Gerardus Proumeren en Elisabeth Mertens i.p.v. Petronella Mertens), overl. Cadier 12-1-1730, tr. Bemelen 23-10-1690 Maria Theelen;
7. Henricus, ged. 8-2-1668 (get. Joannes Lousberghs en Sibilla Winkels), overl. ald. 8-10-1727, tr. ald. 12-1-1698 Eleydis Wouters;
8. Batholomeus, ged. 14.-12-1670 (get. Egidius Rutten en Helwig Thissen.).

1392. Beat Franz Balthazar, geb. Luzern (Zw.) ca. 1673, overl. ald., tr.

1393. Maria Elisabeth Dulliker.

1420. Joannes Linskens (Leenkens), overl. Belfeld 16-6-1712, tr.

1421. Jacoba NN.

Uit dit huwelijk zijn te Belfeld gedoopt:

1. Guilielmus, ged. 1659;
2. Catharina, ged. 7-10-1665;
3. Arnoldus, ged. 3-3-1669 (zie 710).

1442. Michael Roefs, tr.

1443. Beatrix aen gen Eindt.

Uit dit huwelijk zijn te Helden gedoopt:

1. Ingelbertus, ged. 23-3-1632, (get. Reiner v/d Halt en Mechtildes gen Keijcken);
2. Lambertus, ged. 18-9-1635, (get. Guilielmus Knippenbergh en Aleidis, dochter van Henricus Molitoris);
3. Elisabeth, ged. ca 1637 (zie 721).

1444. Andreas Coomans, overl. Helden 15-3-1663, tr. 1. ald. 5-10-1634 Helena v. Inckevort, tr. 2. ald. 9-6-1639

1445. Maria Gielen, overl. Helden 12-2-1665.

Uit dit huwelijk zijn te Helden gedoopt:

1. Leonardus, ged. 6-5-1640 (get. Joannes Verhaegh en Petronella, vrouw van Joannes Goemans);
2. Anthonius, ged. 17-4-1641 (get R. D. Michael Roefs, pastoor, en Cornelia Vermolen);
3. Guilielmus, ged. 8-2-1643 (get. Michael Meielkens en Hester Coumans);
4. Guilielmus, ged. 6-2-1645 (get. Leonardus Smollers en Jacobina Comans);
5. Catharina, ged. 15-11-1647 (get. Petrus v/d Culen en Hester Guttens);
6. Gerardus, ged- 8-6-1650 (get. Martinus Coemans i.p.v. Gerardus Piggen en Maria NN);
7. Joannes, ged. ca 1655 (zie 722);
8. Godefridus, ged. 25-11-1657 (get. Joannes Kreemers en Antonia Janssen (Haesen)).

1446. Thomas Jaecken (Jaken, Jeucken), overl. Helden 1688, tr. ald. 15-10-1653

1447. Sophia Hesen, overl. Helden 23-11-1692.

Uit dit huwelijk zijn te Helden gedoopt:

1. Maria, ged. 2-8-1654 (get. Henricus Smollers en Theodora Coomans);
2. Guielmus, ged. 9-4-1657 (get. Joannes Heesen en Maria van Lier);
3. Theodora, ged. 11-7-1658 (get. Laurentius Jaecken en Joanna Hesen)(zie 723);
4. Sophia, ged. 15-4-1661 (get. Wendela Smollers);
5. Gerarda, ged. 26-10-1664 (get. Henricus Jaecken en Elisabeth Zeelen);
6. Gerardus, ged. 5-9-1666 (get. Gerardus Jeucken en Helena Rademaekers);
7. Maria, ged. 19-7-1669 (get. Christianus Janssen en NN Roosen).

1456. Petrus Beurskens, overl. Kessel 30-5-1716, tr. ald. 14-1-1687

1457. Anna Janssen, overl. Kessel 18-12-1742.

Uit dit huwelijk zijn te Kessel gedoopt:

1. Elisabeth, ged. 27-10-1687 (get. Godefridus Wilhelmi en Theodora Goerds);
2. Joanna, ged. 8-3-1689 (get. Petrus Petri en Christina Joannis ex Blerick i.p.v. Ida Petri);
3. Nicolaus, ged. 20-4-1693 (get. Godefridus Beurskens en Martina Janssen)(zie 728);
4. Matthias, ged. 27-10-1695 (get. Franciscus Burskens en Agnes Smits);
5. Matthias, ged. 17-8-1697 (get. Petrus Janssen en Maria Nicolai).

1458. Petrus Winckens (Wynckens), overl. Kessel 15-8-1742, tr. 2. Mathia Dorssers, tr. 1. ald. 1-2-1692

1459. Anna Alardts alias Pauli alias Alardi, overl. Kessel 30-8-1719.

Uit dit huwelijk zijn te Kessel gedoopt:

1. Joanna, ged. 3-10-1692 (get. Joannes Gielen i.p.v. Joannes Beurskens en Elisabeth Heldens);
2. Joanna, ged. 4-12-1693 (get. Joannes Gielen i.p.v. Joannes Beurskens en Elisabeth Winckens);
3. Elisabeth, ged. 14.9.1696 (get. Joannes Wynckens i.p.v. Henricus Gielen en Elisabeth Wynckens)(zie 729);
4. Agnes, ged. 6-7-1700 (get. Wilhelmus Gielen en Cornelia Engelbergh i.p.v. Elisabeth Wynckens);
5. Joannes, ged. 1-5-1703 (get. Jacobus Reffels en Catharina Alardi);
6. Anna, ged. 11-9-1706;
7. Wilhelmus, ged. 13-8-1708.

1476. Engelbertus Kellers, ged. Wessem 16-7-1651, tr.

1477. Catharina van den Bosch.

Uit dit huwelijk zijn te Wessem gedoopt:

1. Zegerus, ged. 27-6-1686 (get. Theodorus Coenen i.p.v. Joannes Kellers ex Neerh en Elisabeth Steen. . . . i.p.v. Aleidis van den Bosch ex Tongeren)(zie 738);
2. Wilhelmus, ged. 10-9-1688 (get. Theodorus Coenen i.p.v. Joannes van den Bosch en Elisabeth Kellers);
3. Joanna, ged. 5-2-1691 (get. Joannes Tilmans ex Thorn en Elisabeth Corders);
4. Aegidius, ged. 3-8-1693 (get. Theodorus Coenen i.p.v. Leonardus Vogels en Joanna Kellers).

1478. Stephanus Valkenborgh, ged. Wessem 8-6-1648, tr.ald. 14-2-1677

1479. Magdalena Dencken, ged. Wessem 27-8-1651, overl.ald. 10-10-1725.

Uit dit huwelijk zijn te Wessem gedoopt:

1. Cornelia, ged. 21-1-1678 (get. Paulus Dencken en Barbara Valckenborg);
2. Adriana, ged. 9-6-1680 (get. Martinus Dencken en Ida Valckenborg);
3. Paulus, ged. 26-7-1684 (get. Jacobus Dencken en Catharina Renckens);
4. Maria, ged. 20-11-1686 (get. Joannes Valkenborgh en Adriana Dencken)(zie 739);
5. Hermanus, ged. 28-3-1689 (get. Bernardus Valckenborgh en Margarita Masin i.p.v. Maria echtgenote van Leonardus Dencken);
6. Joanna, ged. 25-7-1691 (get. Petrus Valckenborgh en Catharina Vogels i.p.v. Aldegonda Francken ex Weert).

1488. Hubertus Reuten, landbouwer, overl. Maasbracht 3-12-1710, tr.

1489. Agnes Brentien, overl. Maasbracht 25-2-1710.

1490. Gerardus Rutten, tr.

1491. Catharina Smeets.

1530. Anthonius Box, overl. Ophoven(B) 23-4-1691, tr.

1531. Gertrudis Sleven.

Uit dit huwelijk zijn te Ophoven(B) gedoopt:

1. Godefridus, ged. 26-7-1663 (get. Jan Schepers en Jenken Baeten);
2. Jacobus, ged. 26-7-1663 (get. Steijn Sleven en Enken Spiers);
3. Catharina, ged. 4-10-1666 (get. Willem Boex en Anna op 't Eynde)(zie 765);

4. Maria, ged. 14-8-1670 (get. Thijs Boox en Jenne Sleven).

1534. Joannes Konings alias Janssen (Joannis), tr.

1535. Margareta Linssen.

1536. "Meester" Dionisius van Gangelt, ged. ca 1590, chirurgijn, begr. Sint Pieter 21-1-1649, tr. 1. Maria Aerts (zie ook nr. 6988), tr.2. ald. 29-4-1637

1537. Mechtildis Grommen, geb. Lanaken(B) ca 1612, begr. Sint Pieter 30-3-1680 (tr.2. ald. 10-9-1650 Joannes Knoren).

Uit dit huwelijk zijn te Sint Pieter gedoopt:

1. Joannes, ged. 8-6-1639 (get. Petrus Smets en Anna Brouwers)(zie 767);
2. Mechtildis, ged. 7-2-1641 (get. Henricus Moers, pretor Kessel en Catharina Alberts);
3. Matthias, ged. 1-11-1643 (get. Guilielmus Hardevoust en Maria van Gangel);
4. Sophia, ged. 21-10-1646 (get. Lambertus Thissen en Maria Smets).

1538. Wilhelmus Haemelers, ged. Sint Pieter 20-3-1590, tr.ald. 29-6-1621

1539. Elisabeth van der Biesen.

Uit dit huwelijk zijn te Sint Pieter gedoopt:

1. Maria, ged. 14-9-1623 (get. Joannes Notten en Maria Hemelers);
2. Elisabeth, ged. 1-11-1637 (get. Andreas Jansen en Anna van de Biesen)(zie 769).

*Uit Tijdschrift "Marutgen":*

Realisatie 6 Aug. 1654. 23 April 1654. Voor notaris J. Aussems te Maastricht verschijnt "Willem Hamelers den alden ingesetene der Vrijheijt van Ste Peters, sittende in vollen eestoel met Elisabeth van den Biessen zijne huysfrouwe" en bekent ontvangen te hebben "van den oock eersaemen Jan Rutten brouwer ende borger deser stadt Maestricht in naeme ende tot behoeve van sijnder huysfrouwe voorkinderen behouden van wijlen Frederick Paulus haeren eersten man," de somme van 100 gulden brabant Maastrichter cours.

1540. Judocus Hoefnagels, tr.

1541. Gertrudis Nevels.

1566. Judocus (Fransen) van Lichtenborgh, ged. Sint Pieter 3-3-1604, tr.

1567. Maria NN.

Uit dit huwelijk zijn te Sint Pieter gedoopt:

1. Anna, ged. 5-6-1639 (get. Joannes Pestere en Ida van Voeren);
2. Franciscus, ged. 12-2-1642 (get. Engelbertus Maes en Catharina Alberts)(zie 786);
3. Pascasia, ged. 25-1-1645 (get. Guilielmus Pestere en Anna van Lichtenborch);
4. Judocus, ged. 10-6-1647 (get. Petrus Maes en Margarita van Vloerdorp);
5. Beatrix, ged. 13-10-1650 (get. NN en Cecilia Clara de Grati).

1572. = 1566

1573. = 1567

1574. = 452

1575. = 453

1576. = 1536

1577. = 1537

1580. = 1540

1581. = 1541

1600. Paulus Potmans, tr.

1601. Maria NN.

Uit dit huwelijk zijn geboren:

1. Elisabeth, geb. ca 1642 (zie 1745);
2. Egidius, geb. ca 1645 (zie 800);
3. Joannes, geb. ca 1648, tr. Catharina Schrijvers;
4. Theodorus, geb. ca 1650, tr. Heugem 29-9-1675 Maria Liebens;
5. Paulus, geb. ca 1654, tr. Heugem 5-10-1687 Anna Weybergh);
6. Maria, ged. Heugem 21-12-1656 (get. Franciscus Potmans en Gertrudis Martens), tr.ald. 13-2-1681 Petrus Soust;
7. Agnes, ged. Heugem 1-4-1659 (get. Nicolaes Potmans en Maria Plonteri), tr.ald. 1-5-1684 Arnoldus Peters (zie 634).

De D.T.B.-registers van Heugem beginnen eerst ca 1655.

1604. Hubertus Reijnders, overl. Gronsveld 14-1-1719, tr. ald. 22-8-1677

1605. Maria Walpots, overl. 1683/1684.

Uit dit huwelijk zijn te Gronsveld gedoopt:

1. Mathias, ged. 30-4-1678 (get. Mathias Reijnders en Joanna in de Disch);
2. Franciscus Bernardus, ged. 15-9-1680 (get. Christianus Hasen en Anna Pleugmekers)(zie 802);
3. Catharina, ged. 8-10-1683 (get. Joannes Deumens en Maria Walpots).

1606. Jacobus Mor (Mooren, Moor), tr.

1607. Anna Pleumeckers (Pluymaekers), overl. Breust 15-7-1740.

Uit dit huwelijk zijn te Breust gedoopt:

1. Joanna, ged. 7-12-1677 (get. Simon Mor en Elisabeth Pleumeckers);
2. Elisabeth, ged. 7-2-1680 (get. Joannes Schoun en Catharina Pleumeckers)(zie 803);
3. Ida, geb. 14-2-1682 (get. Henricus Schaplet en Catharina Hallers);
4. Anna, ged. 7-7-1683 (get. Adamus Pluemeckers en Catharina Haemers);
5. Petrus, ged. 8-4-1685 (get. Mattheus Pluemeckers en Anna Berckmans);
6. Joannes, ged. 8-7-1689 (get. Petrus Hamers en Apollonia Janssen);
7. Servatius, ged. 12-4-1691 (get. Wilhelmus Jansen en Gertruydt Pluymaekers);
8. Jacobus, ged. 27-5-1696 (get. Laurentius Mors en Elisabeth Jansen).

1608. Joannes Lousberch, tr. Aubel(B) 20-6-1652

1609. Catrina Sandjans.

Uit dit huwelijk zijn te Aubel(B) gedoopt:

1. Philippus, ged. 5-5-1665 (zie 804);
2. Maria, ged. 10-9-1668.

1610. Wernerus Radermacher, geb. ca 1630, Overl. Aubel(B) 20-4-1715, tr.ald. 8-1-1656

1611. Agnes Ernens.

Uit dit huwelijk zijn te Aubel(B) gedoopt:

1. Joannes, ged. 5-8-1659;
2. Joanna, ged. 16-4-1660;
3. Anna, ged. 23-2-1663;
4. Maria, ged. 4-6-1665 (zie 805);
5. Catharina, ged. 13-1-1670 (get. Cornelis Nols en Gertrudis NN).

1638. Petrus Peters (Piters), geb. ca 1655, overl. Breust 11-11-1729, tr.

1639. Catharina Theunissen, geb. ca 1655, overl. Breust 29-4-1726.

Uit dit huwelijk zijn geboren:

1. Maria (zie 819);
2. Gertrudis, tr. Joannes Kurvers;
3. Sophia (Lucia), ged. Breust 30-5-1693 (get. Renerus Coemans en Joanna Theunissen), tr. Willem Liegeois;
4. Joannes, ged. Breust 16-12-1696 (get. Winandus Geuten i.p.v. Geut Geuten en Anna Walpots).

*Notaris Symons, Eijsden (deel 198).*

*14-3-1730*

*Scheiding en deling erfgenamen van Peter Piters*

Reiner Aen, getrouwd met Maria Piters,  
Joannes Kurvers, getrouwd met Gertruyd Piters en  
Willem Ligois, getrouwd met Lucy Piters,  
allen kinderen van Piter Piters en Cathrijn Theunissen zaliger.

Reiner Aen erft 1/3 deel van de moeshof in Neercaestert, de schuur achter zijn schoonvaders huis en de helft van 5 groot roeden akkerland.

Joannes Kurvers erft 1/3 deel van de moeshof in Neercaestert, het "huysken", het "plaetsken" achter het huis en 2 groot roeden akkerland.

Willem Ligois erft 1/3 deel van de moeshof in Neercaestert, het huis en de helft van 5 groot roeden akkerland.

1642. Henricus Weerts, tr.

1643. Anna Royen.

1644. Winandus Wolf(f)s ((Wolf(en))), ged. Breust 13-1-1636, overl. ald. 31.8.1719, tr. Eijsden (Ned. Herv.) 18-5-1664

1645. Sophia Comans.



Uit dit huwelijk zijn te Breust gedoopt:

1. Alexander, ged. 18-3-1675 (get. Gerardus Cupers en Cornelia Jansen)(zie 822);
2. Beatrix, ged. 5-11-1679 (get. Leonardus Bors en Agnes Comans).

1646. Theodorus Offermans, ged. Breust 16-1-1634, overl. ald. 4-3-1716, tr.ald. (Ned. herv.) 16-7-1663

1647. Elisabeth Arnould (Eernons, Eerens) alias Massot, ged. Breust 20-1-1638.

Uit dit huwelijk zijn te Breust gedoopt:

1. Joannes Petrus, ged. 22-3-1671 (get. Petrus Swarth en Cornelia Vlieck);
2. Eva, ged. 27-11-1673 (get. Lins Meertens en Pincken Houten);
3. Maria, ged. 4-4-1676 (get. Anthonius Philippe en Catharina Jansen)(zie 823).

1656. Gilles de Tro, geb. Glons (Fexhe-Slins)(B) 1632, overl. Fexhe-Slins(B) 30-4-1676

1657. NN.

1658. Piron Collee alias Le Roy, overl. na 1708, tr.

1659. NN.

1668. (vermoedelijk) Christophorus Werlichoff (Weerlingshof), tr. 2. Catharina Welkens, tr. 1. Heer 1-12-1678

1669. (vermoedelijk) Elisabeth van Oest(en), ged. Maastricht (St. Mart.) 31-8-1653, overl. ald. 6-10-1709.

Uit dit huwelijk is vermoedelijk geboren:

1. Abraham (zie 834).

Verder zijn te Maastricht (St. Mart.) gedoopt:

2. Catharina, ged. 8-8-1683 (get. Paschasius Olieslagers en Helena v/d Hoven);
3. Joannes, ged. 18-6-1686 (get. Joannes Resen en Catharina Resen);
4. Maria, ged. 29-5-1689 (get. Joannes Dujardin en Maria van Oest), overl. ald. 6.3.1738, tr.ald. Heribertus van Esch;
5. Christoffel, ged. 15-9-1692;
6. Christophorus, ged. 7-9-1695 (get. Joannes Deprez en Maria Nuchelmans).

1672. (vermoedelijk) Lebuinus Voncken, ged. Breust 11-11-1641, tr. Eijsden (Ned. herv.) 9-2-1670

1673. (vermoedelijk) Gertrudis Hendricks.

1678. Willem Douven, ged. Heerlen 30-7-1635, tr.ald. 27-9-1661

1679. Maria Schils, ged. Heerlen 27-10-1641.

Uit dit huwelijk zijn te Heerlen gedoopt:

1. Ida, ged. 20-3-1668 (zie 839);
2. Jacobus, ged. 13-8-1669.

1696. Leonardus Corffs (Ceurfs, Curffs), ged. Nuth 9-3-1648, overl. ald. 30-5-1723, tr.

1697. Maria Catharina (Swyncken) Bruls, ged. Nuth 29-3-1648, overl. ald. 23-12-1712.

Uit dit huwelijk zijn te Nuth gedoopt:

1. Godefridus, ged. 12-6-1674 (get. Severinus Loenis en Gertrudis Limpens);
2. Catharina, ged. 12-6-1674 (get. Jacobus Simons en Catharina Pesch, echtg. van Petrus Jongen);
3. Leonardus, ged. 22-7-1677 (get. Joannes Celissen en Anna Leunis);
4. Joannes, ged. 16-10-1679 (get. Maximilianus Schepers i.p.v. Jacobus Meijs en Catharina Meulkens)(zie 848);
5. Guilielmus, ged. 21-9-1681 (get. Henricus Vroemen en Maria Pijls);
6. Laurentius, ged. 26-2-1684 (get. Theodorus Dremmen en Gertrudis Curfs);
7. Joanna, ged. 15-2-1688 (get. Nicolaas Hermans en Ida Limpens).

1698. Guilhelmus Bruls, ged. Nuth 22-8-1651, tr.ald. 13-4-1679

1699. Catharina M(e)ulkens, overl. Nuth 10-5-1720.

1720. Hubertus Bouts, ged. Nuth 3-11-1647, overl. ald. 11-5-1706, tr.ald. 29-4-1670

1721. Maria Hermens (Hermans), ged. Nuth 8-6-1649.

Uit dit huwelijk zijn te Nuth gedoopt:

1. Johanna, ged. apr. 1671 (get. Jacobus Symons en Helena Hermans);
2. Petrus, ged. 6-8-1673 (get. Petrus Lympens en Maria Bruls);
3. Mechtildis, ged. 6-5-1676 (get. Jacobus Hautvast en Anna Wolfs);
4. Catharina, ged. 11-3-1680 (get. Petrus Pluymaekers en Catharina Daemen);
5. Joannes, ged. 25-12-1684 (get. Joannes Frissen en Ida Vroemen)(zie 860).

*Nuth: Landen van Overmaas nr 1756*

*15-3-1694*

”Houb Boutz”, geassisteerd met Geurt Hermans ende Ercken Meijs, zwagers ende wettige momboirs van de

comparants kinderen verweckt bij Meijcken Hermans seliger, gewesene eheluydens" is schuldig aan Berb Maes van Maastricht f. 200,--. Hij leent 15 pattacons van Paulus Gosens en stelt land als borg.

1722. Mathias Renckens, overl. Nuth 9-5-1710, tr.ald. 30-9-1674

1723. Anna Lo(e)nis, overl. Nuth 21-11-1702.

Uit dit huwelijk zijn te Nuth gedoopt:

1. Mechtildis, ged. 5-12-1676 (get. Laurentius Renckens en Helena Bouts)(zie 861);
2. Michael, ged. 29-9-1680 (get. Maximilianus Schepers i.p.v. Joannes Renckens en Anna Loenis i.p.v. Joanna Tymmans);
3. Maria, ged. 1-4-1685 (get. Joannes Linders en Maria Loenis).

1726. Leonardus Hendrix, overl. Nuth 15-12-1728, tr.

1727. Maria Hermans, overl. Nuth 4-2-1717.

1736. Mathias van Caubergh, ged. Lanaken(B) 16-8-1677, overl. ald. 27-6-1733, tr. 2. Ursula Wouters, tr. 1. ald. 25-10-1700

1737. Margaretha Bollen, overl. Lanaken 6-5-1729.

Uit dit huwelijk zijn te Lanaken(B) gedoopt:

1. Lambertus, ged. 21-9-1701 (get. Theodorus Bollen en Catharina Wijnants);
2. Martinus, ged. 30-11-1702 (get. Joannes Willems en Anna Maessen echtg. van Mathis Belmans)(zie 868);
3. Lambertus, ged. 27-9-1705 (get. Egidius Bollen en Catharina Vrindts);
4. Anna Gertrudis, ged. 2-2-1707 (get. Richaldus Calten en Florentina Pasmans);
5. Lambertus, ged. 7-10-1708 (get. Arnoldus Cauberch en Anna Maria Jongen);
6. Balthazar, ged. 7-1-1713 (get. Jacobus Cauberch en Gertrudis Jongen).

1738. Arnoldus Wouters, ged. Veldwezelt(B) 26-1-1674, overl. Lanaken(B) 22-4-1722, tr.ald. 8-1-1697

1739. Petronella Ledent, overl. Lanaken(B) 16-10-1724.

Uit dit huwelijk zijn te Lanaken(B) gedoopt:

1. Mathias, ged. 7-7-1697 (get. Gerardus Lepels en Helena Teeuwissen);
2. Maria Gertrudis, ged. 25-12-1698 (get. Wilhelmus Custers en Maria Gertrudis Aerts)(zie 869);
3. Laurentius, ged. 8-9-1700 (get. Antonius Wouters en Maria Devens);
4. Marcus, ged. 26-12-1701 (get. Simon van Glabbeek en Aldegonde Lamberti);
5. Johanna, ged. 11-10-1703 (get. Remigius Indenbreul en Barbara van Glabbeek);
6. Maximilianus, ged. 27-6-1705 (get. Renerus Hustinckx en NN);
7. Johanna, ged. 31-3-1707 (get. Mathias Gerits en Judith Martens);
8. Antonius, ged. 30-11-1708 (get. Lambertus Lamberti en Catharina Breuls);
9. Ursula, ged. 20-11-1710 (get. Wilhelmus Wijnen en Anna Simons);
10. Laurentius, ged. 31-1-1713 (get. Servaes Dreesen en Anna Pauli).

1740. Lambertus Borchom, overl. Lanaken(B) 15-6-1747, tr.ald. 6-10-1697

1741. Elisabeth Bod(de)wijns, overl. Lanaken(B) 26-9-1750 (tr.2. Thomas Hendrickx).

Uit dit huwelijk zijn te Lanaken(B) gedoopt:

1. Franciscus, ged. 31-8-1698 (get. Oliverus Logny en Beatrix Thijs);
2. Anna, ged. 15-1-1701 (get. Georgius Vincken en Ida Lathouwers);
3. Michael, ged. 27-5-1703 (get. Georgius Canen en Ida Lathouwers);
4. Elisabeth, ged. 11-9-1704 (get. Nicolaas op den Steijn en Anna Specken weduwe Bodwijn);
5. Mathias, ged. 29-6-1706 (get. Nicolaas Willems en Agnes Wenten)(zie 870);
6. Lambertus, ged. 8-3-1709 (get. Mathias Borchon en Margaretha Bodwijn alias Mersools);
7. Joannes, ged. 10-9-1711 (get. Petrus Raymakers en Catharina Dressen);
8. Arnoldus, ged. 30-11-1716 (get. Mathias Bodwijn en Mechtildes Belmans).

1742. Mathias Mercken, overl. Lanaken(B) 6-12-1767, tr.

1743. Helena Pappers (Pa(e)ps), overl. Lanaken(B) 19-9-1747.

Uit dit huwelijk zijn te Lanaken(B) gedoopt:

1. Wilhelmus Jacobus, ged. 30-4-1717 (get. Jacobus van Aken en Gertrudis van Laan);
2. Anna Maria, ged. 15-4-1718 (get. Hubertus Mercken en Johanna Gielen)(zie 871);
3. Joannes Wilhelmus, ged. 2-5-1719 (get. Joannes Smets en Catharina Cyper);
4. Catharina, ged. 9-1-1721 (get. Joannes Smets en Catharina Verians);
5. Margaretha, ged. 30-3-1722 (get. Walter Merken en Anna Lambrechts);
6. Anna Helena, ged. 13-9-1723 (get. Wilhelmus Mercken en Anna Daniels);
7. Michael, ged. 28-3-1725 (get. Bernardus Brouwers en Anna Maria Vanderlinden);
8. Ida Lucia, ged. 12-9-1726 (get. Petrus Janssen en Lucia Wierds);
9. Aldegonda, ged. 24-3-1728 (get. Joannes Paulissen en Anna Mercken);
10. Gertrudis, ged. 4-2-1730 (get. Petrus Siermans en Margaretha van Gent);
11. Gertrudis, ged. 7-6-1733 (get. Christianus Mercken en Anna Janssen).

Willem van Maurick, gehuwd met Maria Helena Nypels als geconstitueerde van de gezamenlijke representanten van juffr. Catharina Freundt, weduwe van Simon Nypels (schoonouders!), verkopen aan: Mathijs Mercken, in huwelijk met Helena Pappers, woonachtig te Cawbergh, een stuk ackerlandt van 6 groot roeden gelegen aan 't langen van den Wijngaertsbergh bij de peertscuyl, reygenoten naer den Smeermaese Dhr. Balt. Joppen naer de peertscuyl Dhr. Boomhauer, naer kleyn steenstraet Dhr. Limborgh, naer de maese Dhr. Haenen.

Afcomende van wijlen Philip Nypels ende Elisabeth Prijsers, gewesene cheluydens.

1744. Matthias Everaerts (Everdts, Everaedts), overl. Sint Pieter 21-8-1703, tr.

1745. Elisabeth Potmans, vermoedelijk geboren te Heugem, overl. Sint Pieter 28-5-1716.

Uit dit huwelijk zijn gedoopt:

1. Joannes Everardus, ged. Sint Pieter 28-12-1667 (get. Joannes Potmans en Cornelia Hansen);
2. Paulus, ged. Sint Pieter 7-5-1670 (get. Walterus Janssen en Catharina Potmans);
3. Everardus, ged. Maastricht (St. Nic.) 1672 (get. Arnoldus Potmans ex Heugem en Elisabeth Vestgens);
4. Joannes, ged. Sint Pieter 8-9-1675 (get. Servatius Wouters en Agnes Tunesen)(zie 872);
5. Anna, ged. Sint Pieter 6-10-1678 (get. Arnoldus Theunissen en Maria Libens)(zie 1063);
6. Arnoldus, ged. Sint Pieter 18-9-1681 (get. Paulus Potmans en Barbara Weijers);
7. Matthias, ged. St. Pieter 3-6-1683 (get. Arnoldus Perri en Agnes Potmans);
8. Nicolaus, ged. Sint Pieter 20-4-1689 (get. NN Palmans Anna Wijberg).

*Notaris Delahaye Maastricht; Notarieel Archief deel 1689.  
14-3-1707*

Korte inhoud: Elisabeth Potmans, weduwe van wijlen Mathijs Everaerts, inwoonster van Sint Pieter. Betreft kindsgedeelte van haar zoon Joannes Everarts, inwoner van Sint Pieter, getrouwd met Elisabeth Meulenaers.

*Notaris à Cruce, Maastricht; Notarieel Archief deel 1661.  
2-2-1715*

Paulus Everarts gehuwd met Sibilla Proosten;

Evert Everarts gehuwd met Ida Pery;

Jan Everarts gehuwd met Elisabeth Meuleners;

Joannes Hamelers gehuwd met Anna Everarts, respectievelijk kinderen en schoonzoon van wijlen Mathijs Everarts en Elisabeth Potmans.

Betreft acte over hun huis en stal te Sint Pieter, die onlangs voor een deel omgevallen zijn.

1746. Anthonius Meulen(a)ers (Mulener, Molenaers), ged. Sint Pieter 17-9-1656, overl. ald. 15-8-1709, tr.ald. 2-2-1681

1747. Maria van Gangelt, ged. Sint Pieter 23-7-1656, begr. ald. 6-6-1737.

Uit dit huwelijk zijn te Sint Pieter gedoopt:

1. Elisabeth, ged. 12-7-1682 (get. Joannes Hermans i.p.v. Marcellus Heymans en Ida Kuyten)(zie 873);
2. Anna, ged. 20-10-1684 (get. Philippus Rosier en Anna Maria Betonville), tr. Claes Wathar;
3. Mechtildis, ged. 2-5-1687 (get. Paulus van Gangelt en Gertrudis Eysermans);
4. Eli, ged. 13-6-1688, tr. Merck Franssen;
5. Antonius, ged. 4-3-1691 (get. Thomas Ysermans en Sophia van Gangel), overl. ald. 10-4-1691;
6. Maria, ged. 25-3-1692 (get. Joannes Blanckerts en Catharina Ysermans i.p.v. Elisabeth Meulenaerts);
7. Anthonius, ged. 9-1-1694 (get. Engelbertus Blanckaerts en Gertrudis Lenaerts);
8. Maximilianus, ged. 26-4-1697 (get. Georgius Quax en Joanna Maria NN)
9. Maria, ged. 27-5-1700 (get. Wilhelminus Broens en Agata Pelsers i.p.v. Lucia Bruls) tr. Piter Janssen.

*Notaris Janssens, Maastricht.  
23-4-1726*

Maria van Gangelt, weduwe van wijlen Anthoon Meuleners geassisteerd door haar schoonzoons:

Claes Wathar, gehuwd met Anna Meuleners,

Merck Franssen, gehuwd met Ely Meuleners,

Pieter Janssen, gehuwd met Maria Meuleners,

Jan Everts, gehuwd met Lisbeth Meuleners

en

Sophia van Gangelt (zuster van Maria !), weduwe van wijlen Jan Simens en van wijlen Geurt Quax en thans in huwelijk met Hendrik Moors hier aanwezig,

dragen over aan Dhr. Jan Eyssen, burgemeester van Sint Pieter, gehuwd met Maria Anna Berden:  
1 1/2 roeden akkerland gelegen op de Sint Pietersberg, 3 vaten roggen, erfpacht op huis en hof gelegen binnen de Heerlijkheid Sint Pieter, genaamd "het Leijen Huijsken", gelegen onder Slavante.

*Notaris Janssens, Maastricht, deel 1961.*  
3-6-1737

Maria van Gangelt, weduwe van Anthoon Meuleners, ziek te bed liggend, heeft de wens begraven te worden in het graf van haar man in de kapel van Sint Pieter.

Zij legateert haar vier kinderen t.w.:

Elisabeth Meuleners, gehuwd met Joannes Everarts,  
Anna Meuleners, gehuwd met Claes Wathar,  
Helena Meuleners, gehuwd met Merx Frans en  
Maria Meuleners, gehuwd met Piter Jansen.

1748. Conrardus Haemelers, overl. Sint Pieter 15-4-1680, tr. 1. Helewigis (Helena) Theus, tr. 2.

1749. Catharina Finners.

Uit het eerste huwelijk zijn te Sint Pieter gedoopt:

1. Paulus, ged. 23-9-1645 (get. Petrus Douven en Elisabeth Maes);
2. Thomas, ged. 30-9-1646 (get. Guilielmus Hamelers en Elisabeth Maes);
3. Paulus, ged. 22-5-1652 (get. Joannes Partouns en Gertrudis Vroed).

Uit het tweede huwelijk zijn te Sint Pieter gedoopt:

4. Helena, ged. 18-10-1654 (get. Petrus Maes en Catharina v/d Biesen);
5. Maria, ged. 26-1-1656 (get. Paulus Joosten en Catharina Puts);
6. Petrus ged. 7-1-1659 (get. Joannes Theuys en Catharina Fineers)(zie 874);
7. Helwiga, ged. 19-2-1664 (get. Petrus Paulissen en Catharina Haemelers).

1750. = 786

1751. = 787

1752. Adamus (Damianus) Damen (Daems), ged. Maastricht (St. Cath.) 25-4-1655, overl. ald. 5-2-1696, tr. ald. 23-5-1679

1753. Maria Raeymakers, ged. Maastricht (St. Cath.) 16-9-1657, overl. ald. 26-9-1705.

Uit dit huwelijk is te Maastricht (St. Jac.) gedoopt:

1. Arnoldus, ged. 24-3-1680 (get. Petrus Raemeckers en Catharina Houberichs)(zie 876).

Verder zijn te Maastricht (St. Cath.) gedoopt:

2. Guilielmus, ged. 13-9-1682 (get. Nicolaes van Gulpen en Anna Margarita Daems);
3. Joanna Elisabeth, ged. 19-2-1685 (get. Martinus Haegmans en Judith Joppen);
4. Adamus, ged. 30-12-1687 (get. Henricus Buysers en Maria Hagemans);
5. Lambertus, ged. 12-9-1689 (get. Lambertus Hubrecht en Elisabeth Wijnants);
6. Maria Anna, ged. 12-9-1689 (get. Henricus Buysers i.p.v. Gregorius van Keer en Anna Nibelen);
7. Joanna Elisabeth, ged. 9-1-1693 (get. Joannes Luyfkens en Catharina Cruts).

Zij woonden in de Bogaardenstraat te Maastricht.

*Notaris Schaepen, Maastricht, deel 1590.*  
25-1-1713

Donatie door Maria Anna van Daemen, begijn, voor het deel van het huis in de Bogaardenstraat aan haar broer Arnoldus van Daemen, gehuwd met Helena Germis.

1754. Arnoldus Germes, tr.

1755. Joanna Christiaens.

1808. (vermoedelijk) Lambertus Hamelers, ged. Maastricht (St. Nic) 13-9-1582, tr.

1809. Catharina NN.

1810. Gysbertus Smeets, vermoedelijk geboren te Kanne(B) ca 1553, overl. Sint Pieter 20-9-1633, tr.

1811. Agnes NN.

Uit dit huwelijk is te Sint Pieter gedoopt:

1. Agnes, ged. 14-1-1618 (get. Leonardus Smeets ex Kan en Agnes Kluckers)(zie 905).

Gysbertus Smeets overleed aan de pest.

812. Joannes Walraven, tr. Sint Pieter 21-10-1590

1813. Gertrudis Maes, overl. Sint Pieter 13-3-1647.

Uit dit huwelijk zijn te Sint Pieter gedoopt:

1. Joannes, ged. 5-8-1591 (get. Gerardus de Bueseren en Gertrudis Grukken);
2. Petrus, ged. 10-10-1593 (get. Henricus Moleners en Gertrudis NN);
3. Laurentius, ged. 1-9-1603 (get. Egidius NN en Christina NN);
4. Hubertus, ged. ca 1608 (zie 906).

1860. Lambertus Cleven, overl. Merkelbeek 1652, tr.

1861. Maria Margaretha Beltgens.

Uit dit huwelijk zijn te Merkelbeek gedoopt:

1. Joannes, ged. 29-6-1631 (get. Laum Cleven en Trijn Hartmans);
2. Lambertus, ged. 28-4-1633 (get. Lucas Penris en Gertrudis Ermens);
3. Henricus, ged. 19-2-1635 (get. Laum Cleven en Metgen Knoren);
4. Lambertus, ged. 18-10-1640 (get. Joannes Montz en Catharina Schoffelen);
5. Elisabeth, ged. 9-8-1643 (get. Dirick Hartmans en Mettel Symens);
6. Mathias, geb. 10-10-1648 (get. Mathias Beltgens en Maria Hartmans)(zie 930);
7. Petrus, geb. 5-5-1651 (get. Arnoldus Schoffelen).

1868. Joannes van de Camp, tr. 1. Bingelrade 3-5-1634 Anna Gierckens, tr. 2. ald. 28-5-1637

1869. Judith Lenssen.

Uit het eerste huwelijk is te Bingelrade gedoopt:

1. Franciscus, ged. 8-5-1634 (get. Franciscus v/d Camp en Mechtildes Gierckens).

Uit het tweede huwelijk zijn te Bingelrade gedoopt:

2. Leonardus, ged. 10-3-1638 (get. Leonardus v/d Camp en Catharina Dreissen)(zie 934);
3. Henricus, ged. 8-3-1642 (get. Severinus Severens en Anna Leintgens).

1870. Mathias Keyzers, tr.

1871. Ida Goert.

1920. Henricus van G(h)eleen (Geleyn), verm. ged. Maastricht (St. Cath.) 27-12-1622, tr. ald. (St. Mart.) 29-1-1643

1921. Joanna Solders, ged. Maastricht (St. Mart.) ca 1620.

Uit dit huwelijk zijn te Maastricht (St. Cath.) gedoopt:

1. Anna, ged. 24-12-1645 (get. Joannes Huyts en Maria Smeets);
2. Theodorus, ged. 23-1-1648 (get. Paulus van Geleen en Margarita van Valkenborgh), tr. Cornelia Bellemans;
3. Anna, ged. 6-11-1650 (get. Franciscus van Caldenborch en Cornelia Hanssen);
4. Catharina, ged. 12-10-1653 (get. Adrianus Ghijssels en Catharina Wijnandts);
5. Tilmannus, ged. 1-3-1655 (get. Hermannus Somers en Catharina Steins)(zie 960);
6. Arnoldus, ged. 8-1-1657 (get. Joannes Solders en Maria van Geleen);
7. Joannes, ged. 26-9-1658 (get. Michael v/d Haegen en Walburgis Smeets), tr. 1. ald. (St. Cath.) 9-5-1681 Elisabeth Franssen, tr. 2. ald. (St. Nic.) 19-7-1695 Joanna Jacoby;
8. Catharina, ged. 3-6-1660 (get. Henricus Grouwels en Catharina Solders).

*De D.T.B.-registers van de Sint Martinuskerk beginnen eerst in 1628*

1922. Matthias Tueteleers, ged. Maastricht (St. Nic.) 14-1-1609, overl. ald. 9-6-1654

1923. Gertrudis NN.

Uit dit huwelijk zijn te Maastricht (St. Nic) gedoopt:

1. Lambertus, ged. 19-11-1649 (get. Gerardus van Daelem en Helena Tueteleers);
2. Agnes, ged. 17-10-1650 (get. Joannes Vrikers i.p.v. Joannes Schrijvers en Barbara Tonna);
3. Margarita, ged. 5-3-1652 (get. Petrus Peerkens en Catharina Stommels i.p.v. Catharina Tueteleer (zie 961);
4. Adamus, ged. 7-5-1653 (get. Lambertus Tueteleer i.p.v. Adamus Stommels en Helena Tueteleer);
5. Helena, ged. 12-5-1654 (get. Lambertus Tueteleer en Barbara Tonnart).

1928. Nicolaes Peerboom, tr.

1929. Maria Christians.

1930. Petrus Kitsen (Ketsen), tr.

1931. Margarita Leenders (Leners).

Uit dit huwelijk zijn te Maastricht (St. Cath.) gedoopt:

1. Jacobina, ged. 6-6-1672 (get. Joannes Christul en Maria Boley);
2. Catharina, ged. 2-1-1676 (get. Petrus Neven en Catharina Hermes);
3. Margarita Barbara, ged. 16-1-1678 (get. Joannes van Eesbrecht en Catharina Lenaers);
4. Ida, ged. 17-3-1693 (get. Hermanus Hoen en Ida Vroomen)(zie 965).

1932. Dionysius Haenen, ged. Maastricht (St. Nic.) 25-2-1627, overl. ald. 26-2-1673, tr.ald. 5-2-1659.

1933. Maria van Aust, verm. geb. Sint Pieter ca 1630, overl. Maastricht (St. Nic.) 24-8-1694.

Uit dit huwelijk zijn te Maastricht (St. Nic.) gedoopt:

1. Henricus, ged. 16-11-1659 (get. Theodorus Alberts i.p.v. Henricus Haenen en Barbara Bungeners);
2. Maria, ged. 16-11-1659 (get. Thomas Niest en Maria Niest), kloosterlinge;
3. Henricus, ged. 9-6-1661 (get. Conrardus Albrecht i.p.v. zijn vader Guilielmus Albrecht en Cornelia Niest);
4. Petrus, ged. 12-12-1662 (get. Petrus van Aust en Sophia Niest)(zie 966);
5. Catharina, ged. 3-6-1664 (get. Henricus Lambrechts en Maria Martin);
6. Catharina, ged. 18-6-1665 (get. Dionysius Bosch en Maria Dullens), tr. Henricus Haenen. Na het overlijden van haar man werd zij kloosterlinge;
7. Dionysius, ged. 7-11-1666 (get. Guilielmus Nipels en Anna Haenen i.p.v. Maria Niest), tr. 1694 Anna Catharina Creusen;
8. Gertrudis, ged. 9-11-1668 (get. Theodorus Goddin en Maria Reesen), tr. ald. (St. Cath.) 18-9-1703 Nicolaes Alexander Rutten;
9. Servatius, ged. 8-8-1670 (get. Petrus Niest en Anna van Aust).

*Notaris Kicken, Maastricht.*

23-5-1730

Maria Haenen, jonge dochter,

Catharina Haenen, weduwe van wijlen Henricus Haenen, geestelijke moeder der eerwaardige paters Minderbroeders alhier,

Lucia Wicken, weduwe van wijlen Peter Haenen, geassisteerd met haar schoonzoon Machiel Peerboom getrouwd met Maria Haenen tevens voor zijn minderjarige "swagerin" Catharina Haenen en Dionys Haenen erven 1/4 gedeelte van de nalatenschap van wijlen hun zuster, schoonzuster en tante Gertrudis Haenen, in haar leven weduwe van Nicolaas Alexander Rutten.

De bovengenoemde erfgenamen verkopen het huis met brouwerij in de Jodenstraat voor f. 4500,-- aan Henricus Rutten, brouwer, gehuwd met Maria Haenen (nicht!).

1936. Robertus (Hubertus) Goddin(g), geb. te Duitsland, brouwer, begr. Maastricht (St. Jac.), 24-10-1666, tr.ald. 4-6-1655

1937. Anna Ingber (Engber), ged. Maastricht (St. Jac.) 9-10-1636, begr. ald. 15-11-1672.

Uit dit huwelijk zijn te Maastricht (St. Jac.) gedoopt:

1. Jacobus, ged. 10-4-1656 (get. Theodorus Goddin en Maria Bollen i.p.v. Maria Notermans), tr. Ida Klinckhamer.
2. Winandus Laurentius, ged. 11-8-1658 (get. Hubertus de Cleedt i.p.v. Joannes Labey en Maria Goddin)(zie 968);
3. Margarita, ged. 26-10-1660 (get. Franciscus Goltier en Anna Maria Notermans);
4. Hubertus, ged. 6-8-1663 (get. Joannes Simonis en Maria van Inghber);
5. Isabella, ged. 11-6-1665 (get. Lambertus Janssen en Margarita Ingber), tr. Reinerus Reinders.

Robertus werd burger van Maastricht op 30-12-1658 in het brouwersambacht.

1938. Mathijs Co(e)mans, ged. Breust 16-3-1637, kleermaker, begr. Maastricht (St. Nic.) 8-3-1691, tr. 1. ald. 8-8-1654 Maria Rijckx, tr. 2. ald. 4-5-1659 Catharina Henssen, tr. 4. ald. (St. Cath.) Maria Zegers, tr. 3. ald. (St. Nic.) 5-6-1664

1939. Maria Paulus (Pauli), ged. Maastricht (st. Nic.) 2-3-1642, begr. ald. 21-7-1670.

Uit het eerste huwelijk zijn te Maastricht (St. Nic.) gedoopt:

1. Cornelia, ged. 13-5-1655 (get. Matthias Bornet en Lucia Hartmans);
2. Maria, ged. 7-11-1658 (get. Catharina Henssen i.p.v. Oda Hartmans).

Uit het tweede huwelijk is te Maastricht (St. Nic.) gedoopt:

3. Theodorus, ged. 26-7-1661 (get. Hubertus Crutzen en Catharina Cuypers), pastoor te Berg en Terblyt van 1712 tot 1732.

Uit het derde huwelijk zijn te Maastricht (St. Nic.) gedoopt:

4. Fredericus, ged. 7-4-1665 (get. Joannes Rutten en Helena Goddin i.p.v. Catharina Charlotte);
5. Catharina, ged. 10-3-1666 (get. Gerardus van Dael i.p.v. Jacobus Royen en Elisabeth Reesen i.p.v. Maria Bollant)(zie 969);
6. Maria, ged. 11-3-1668 (get. Jacobus Duyckarts en Catharina Winants).

Uit het vierde huwelijk zijn geen kinderen geboren.

Mathijs Coemans werd burger van Maastricht op 13-12-1662.

Hij bezat drie huizen:

- de "drie haringen" in de Vijftharingenstraat;
- "t Vatie" in de Brugstraat;
- de "Coelen Mey" op de Moesmarkt.

Zijn 4e vrouw, Maria Zegers, was eigenaresse van het pand "de Paus van Rome".

1940. Henricus Heyaerts (Heyar), ged. Maastricht (St. Nic.) 17-12-1629, begr. ald. 9-7-1681, tr. 2. ald. 5-6-1667  
Odilia Knauwen, tr. 1. ald. 27-1-1650

1941. Maria Orban, ged. Luik (St. Adalb.) 30-10-1628.

Uit het eerste huwelijk zijn te Maastricht (St. Nic.) gedoopt:

1. Anna, ged. 9-10-1650 (get. Godefridus Schuts en Ida v/d Berge);
2. Nicolaus;
3. Hubertus, ged. 18-7-1655 (get. Matthias Ploumen en Maria Boske)(zie 970);
4. Maria, ged. 30-8-1657 (get. Lambertus Wauters en Maria Jasperts);
5. Anna, ged. 19-4-1661 (get. Joannes Noe en Helena Theunissen);
6. Henricus, ged. 7-5-1661 (get. Conrardus Cueben en Barbara Caeters);
7. Michael, ged. 15-3-1667 (get. Michael Renartz en Joanna Ackermans).

Uit het tweede huwelijk zijn te Maastricht (St. Nic.) gedoopt:

8. Cornelia Barbara, ged. 15-7-1669 (get. Erasmus Rumont en Barbara van Deelen);
9. Henricus, ged. 5-2-1673 (get. Joannes Jaspartz en Judith Engelen).

1942. Egidius van Strabach, ged. Maastricht (St. Jac.) 1-11-1628, begr. ald. 1-1-1675, tr. ald. (St. Nic.) 16-10-1650

1943. Maria Cu(e)ben.

Uit dit huwelijk zijn te Maastricht (St. Jac.) gedoopt:

1. Egidius, ged. 29-8-1651 (get. Guilielmus Graeven i.p.v. Joannes Deur en Agnes Mertens);
2. Anna, ged. 27-10-1652 (get. Nicolaus Klinckeburch en Aleydis Guyen);
3. Maria, ged. 2-8-1654 (get. Simon Nipels en Elisabeth Janssen);
4. Conrardus Egidius, ged. 19-3-1656 (get. Egidius Gielis en Barbara Bungeneers);
5. Maria Margarita, ged. 18-8-1658 (get. Cornelius Pierkens en Anna Caris)(zie 971);
6. Joannes, ged. 29-4-1660 (get. Joannes Noyen en Agnes Massing);
7. Henricus, ged. 12-3-1662 (get. Joannes Haenen en Maria Coenen);
8. Agnes, ged. 2-12-1662 (get. Otto Gade en Joanna Heuten);
9. Henricus, ged. 10-11-1664 (get. Henricus Nelis en Anna Thoma);
10. Petrus, ged. 16-1-1667 (get. Paulus Buggeneers en Barbara Cuben);
11. Theodorus, ged. 30-3-1669 (get. Guilielmus Gielen en Elisabeth Partoens);
12. Anna, ged. 31-1-1672 (get. Conrardus Keuben en Maria Verliers);
13. Agnes, ged. 5-3-1673 (get. Servatius Groeteclaes en Maria van Aust).

Zij woonden aan de Brusselsestraat te Maastricht.

1946. Joannes Baptista Losgaers, geb. Antwerpen (B), soldaat, tr. Maastricht (St. Cath.) 13-10-1680 en (Ned. Herv.)  
3-7-1682

1947. Maria Wijnants.

1978. Hermanus Pirong alias de Weerst, ged. Houthem 24-8-1627, tr. ald. 7-6-1653

1979. Elisabeth van Clermont (Clermonts), overl. Houthem 5-11-1705.

Uit dit huwelijk zijn te Houthem gedoopt:

1. Megtildis, ged. 10-6-1654 (zie 989);
2. Maria, ged. 13-2-1664 (get. Matthias Heusschen i.p.v. Lambertus de Noorbeeck en Mechtildis Notten), tr.  
Jan Meewissen;
3. Lambertus, ged. 24-2-1667 (get. Henricus Cleuters i.p.v. Lambertus Pirong en Maria Wijnen i.p.v. . . . ), tr.  
Maria Scheepers;
4. Helena, ged. 9-4-1675 (get. Mathias Heuschen i.p.v. Arnoldus Pirong);
5. Hermannus, ged. 1-1-1679 (get. Jacobus Jongen i.p.v. Lambertus Frissen en Catharina NN), tr. Agnes  
Cherat;

Verder zijn uit dit huwelijk geboren:

6. Jacob, tr. 9-12-1702 met Maria Sleijpen;
7. Cornelis, tr. 6-4-1725 met Maria Croesen;
8. Catharina, tr. Hendrik Kleuters;
9. Joannes, tr. Eva Meijs.

1980. Renerus Cockelkorn, tr.

1981. Elisabeth NN.

Uit dit huwelijk is geboren:

1. Renerus, geb. ca 1650 (zie 990).

Verder zijn te Berg en Terblijt gedoopt:

2. Catharina, ged. juni 1657 (get. Wilhelmus Schrevers en Maria Peters);
3. Joannes, ged. 21-1-1659 (get. Godefridus Oottermans en Maria Scedden);
4. Beatrix, ged. 24-4-1661 (get. Servatius Wouters en Catharina Frissen);
5. Eduardus, ged. 10-1-1664 (get. Henricus Paffen en Maria Huydts);
6. Anna, ged. 26-7-1665 (get. Joannes Reupers en Maria Reupers);
7. Maria, ged. 11-9-1667 (get. Joannes Wouters i.p.v. NN en Agnetis Kockelkorn).

1982. Hendricus Claessen, tr.

1983. Joanna Wolfshuizen (Swolfshuisen).

Uit dit huwelijk zijn geboren:

1. Maria, geb. 1636 te Valkenburg;
2. Catharina, geb. ca 1639 (zie 991).

Verder zijn te Berg en Terblijt gedoopt:

3. Joannes, ged. 30-11-1642 (get. Marcellus Rooskens en Joanna Stassen de Blijt);
4. Gertrudis, ged. 8-1-1645 (get. Hendricus van Noorbeek en Gertrudis Wolfshuizen);
5. Henricus, ged. 28-10-1647 (get. Petrus Corvers en Maria Schiepers);
6. Joanna, ged. 22-5-1651 (get. Joannes Claessen en Elisabeth van Noorbeek).

2016. Joannes Jeuckens, brouwer, tr. Breust 7-6-1629

2017. Joannes Tossis.

Uit dit huwelijk is te Breust gedoopt:

1. Mathias, ged. 11-8-1646 (get. Joannes Vlyeck en Margaretha Martyens)(zie 1008).

2018. Arnoldus Massot(h), tr.

2019. Anna Pelsers alias Lamberts.

Uit dit huwelijk zijn te Breust gedoopt:

1. Nicolaus, ged. 6-12-1635 (get. Giel Peerboem en Nelen NN);
2. Elisabeth, ged. 20-1-1638 (get. Adam Renols en Digna Lammen)(zie 1647);
3. Lambertus, ged. 2-4-1640 (get. Mathias Lemmen);
4. Eva (zie 1009);
5. Joannes, ged. 1-2-1643 (get. Hans Wolffs en Anna Heentiens);
6. Arnoldus, ged. 18-6-1644 (get. Jan Jeuckens en Nelen Frambachs);
7. Catharina, tr. Jan Fonsaers.

#### *Schepenbank Breust deel 16*

*18-12-1685*

- Dirick Ofermans getrouwd met lysbeth Massoth;
- Jeuken Jeukens, getrouwd met Eva Massoth;
- Ernoth Massoth, weeskind van Jan Massoth en Martha Vrancken, getrouwd met Arnold Brenders;
- Jan Fonsars, getrouwd met Catharina Massoth.

2020. Joannes Vleck, smid, overl. Valkenburg 29-7-1693, tr.

2021. Maria Wintraeck, overl. Valkenburg 24-9-1680.

Uit dit huwelijk zijn te Valkenburg gedoopt:

1. Gaspar Ulricus, ged. -4-1649 (get. Alardus Alefs en Anna Ursula)(zie 1010);
2. Petrus, ged. 15-1-1650 (get. Henricus Alarts en Anna Bansen);
3. Catharina, ged. 12-2-1653.

2022. Theodorus Adams, tr. Valkenburg 6-1-1650

2023. Anna Lemmens, overl. Valkenburg 20-9-1676.

Uit dit huwelijk is te Valkenburg gedoopt:

1. Maria Margaritha, ged. 3-3-1650 (get. Joannes Marthin en Maria Roelens)(zie 1011).

### **STAMOVERGROOTOUDERS**

2064. Nicolas Orban, tr.

2065. Marie Savary.

Uit dit huwelijk zijn te Luik (St. Adalbert) gedoopt:

1. Catherine, ged. 6-9-1626, overl. Maastricht (St. Nic.) 22-10-1717, tr. Jean Surnimon;
2. Marie, ged. 30-10-1628 (zie 1940);
3. Anne, ged. 29-9-1630;
4. Nicolas, ged. 12-12-1632;
5. Jeanne, ged. 10-5-1637;
6. Louis, ged. 21-2-1640 (zie 1032);
7. Barbe, ged. 6-5-1643.

*Notarieel Archief Maastricht, Notaris Kicken  
15-7-1715.*

Catharine Orban, meer dan 80 jaren, weduwe van Jean Surnimon, borgerse van Maastricht en Collas Heyarts, Hubert Heyarts en Anne Catherine Heyarts, kinderen van wijlen haar zuster Marie Orban, echtgenote van wijle Henri Heyarts, verklaren dat Louis Orban haar (Catherine's) broer is geweest en getrouwd was met Catherine Licops en dat zij de volgende kinderen hadden: Coen, Jean en Catherine Orban.



*Idem 24-1-1716.*

Conrard en Jean Orban, Guillaume Watering, getrouwd met Catherine Orban, Marie, Hubert en Anne Catherine Heyarts tevens voor hun broer Collas Heyarts, allen burgers van Maastricht, erfgenamen langs vaderszijde van wijle Mademoiselle Caton Savari, dochter van wijlen Louis Savari en Barbe Libert, verklaren dat Barbe Hertogh hun erfdeel te Luik kan verkopen.

2068. (vermoedelijk) Nicolas Ballardeu, tr.

2069. (vermoedelijk) Isabelle Croisier.

2076. Joannes (Jan) Rutten, ged. Eijsden ca. 1613, bierbrouwer, begr. Maastricht (St. Nic.) 2-10-1672, tr.

2077. Maria Lansmans alias Bollandt, ged. Maastricht (St. Nic.) 29-3-1619, overl. ald. 30-7-1667 (tr. 1. Maastricht (St. Nic.) 18-6-1638 Fredericus Pauli).

Uit dit huwelijk zijn te Maastricht (St. Nic.) gedoopt:

1. Anna, ged. 19-5-1650 (get. Joannes van Scharn en Joanna van Gerdingen), tr. Leonard Veugen;
2. Godefridus, ged. 24-8-1651 (get. Arnold Cappaens en Anna Niest);
3. Catharina, ged. 28-5-1652 (get. Theodorus Godin en Ida Simons);
4. Petrus, ged. 26-1-1655 (get. Mathias van Eijsden i.p.v. Joannes Bollandt, pastoor te Gulpen en Anna Blanckarts) (zie 1038);
5. Egidius, ged. 23-12-1655 (get. Mathias Haenen en Elisabeth Partoens);
6. Joannes, ged. 18-5-1657 (get. Elisabeth Roosen);
7. Joannes, ged. 2-10-1658 (get. Petrus Frambach i.p.v. Guiliemus Simens en Helena Godin i.p.v. Maria Bollants), overl. Gronsveld 27-6-1716, tr. Elisabeth Roffaerts;
8. Sophia, ged. 12-11-1661 (get. Joannes Lansmans en Helena Zanders), tr. 1. ca. 1680 Lambrecht Pelsers; tr. 2. 9-4-1698 Reinert Mares.

Uit het eerste huwelijk van Maria Lansmans zijn te Maastricht (St. Nic.) gedoopt:

1. Arnoldus Pauli, ged. 15-4-1639 (get. Arnoldus a Melbeeck i.p.v. Arnoldus Bollant, pastoor te Gulpen en Catharina Bollant);
2. Maria Pauli, ged. 2-3-1642 (get. Joannes Lansmans en Catharina Bollant);
3. Paulus Pauli, ged. 22-11-1644 (get. Adamus Daems en Helena Goddin);
4. Joannes.

*Maastricht: Brabantse Gichten d.d. 26-9-1679.*

Scheiding en deling der nagelaten goederen van de overleden echtgenoten Jan Rutten, tijdens zijn leven gewoond hebbend te Sint Pieter en wijlen Maria Lansmans, waarbij o.m. wordt vermeld: "Item d'helfft van 't huys genaemt 'de Trappen' met sijn toebehoirten van brouwgetouwen, panhuys ende andersints, sijnde te selve huys geestimeert boven de last van darthien hondert guldens, capitael ellef hondert guldens sullende deze hellef van de voorschreven last wesende 600 guldens schuldigh aen Mathijs Coemans enz."

2078. Wijnandus van Ingber (Imber), (vermoedelijk geboren te Montenaken (B)), overl. Maastricht (St. Jac.) 25-5-1648, tr. ald. 6-3-1626

2079. Isabella Motmans, ged. Maastricht (St. Jac.) 4-11-1607, begr. ald. 22-1-1662.

Uit dit huwelijk zijn te Maastricht gedoopt:

1. Henricus Winandus, ged. (St. Jac.) 2-12-1626 (get. Henricus Bollen en Barbara Coecx);
2. Renerus, ged. (St. Jac.) 21-2-1629 (get. Wilhelmus Lenars en Elisabeth Jongen);
3. Jacobus, ged. (St. Jac.) 19-7-1631 (get. Jacobus de Boems i.p.v. Petrus de Beye en Agatha Herkenraedt à Landtsmans);
4. Maria, ged. (St. Jac.) 16-4-1634 (get. Arnoldus Orbain en Maria Notten);
5. Anna, ged. (St. Jac.) 9-10-1636 (get. Servatius Charlis en Anna Lansmans);
6. Maria, ged. (St. Cath.) 12-7-1639 (get. Joannes Maes en Clementia Hubrecht);
7. Winandus, ged. (St. Jac.) 30-10-1644 (get. Renerus Motten en Gertrudis Jeelen);
8. Joannes Winandus, ged. (St. Jac.) 3-12-1645 (get. Dominus Joannes Simonis en Catharina van Tongeren);
9. Joanna, ged. (St. Jac.) 1-12-1647 (get. Renerus Motten en Joanna van Gerdingen) (zie 1039).

2104. (vermoedelijk) Joachim Bastine, tr.

2105. (vermoedelijk) Elisabeth Bicaert.

2124. = 452

2125. = 453.

2126. = 1744

2127. = 1745.

